

**Tomasz Zarycki   NAUKI SPOŁECZNE I SZTUKA W KRAJU PERYFERYJNYM –
WPROWADZENIE**

Behr V. (2021), Powojenna historiografia polska jako pole walki. Studium z socjologii wiedzy i polityki, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323554301>

Buchholz L. (2018), Rethinking the Center-Periphery Model. Dimensions and Temporalities of Macro-Structure in a Global Field of Cultural Production, "Poetics", 71, s. 18-32.

<https://doi.org/10.1016/j.poetic.2018.08.003>

Fidelis M. (2013), The Other Marxists: Making Sense of International Student Revolts in Poland in the Global Sixties, "Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung", 62, s. 425-449.

Gerasimov I. i in. (2005), In Search of a New Imperial History, "Ab Imperio", 1, s. 33-56.

<https://doi.org/10.1353/imp.2005.0007>

Go J., Lawson G. (2018), Global Historical Sociology, Cambridge: Cambridge University Press.

<https://doi.org/10.1017/9781316711248>

Iacob B.C. i in. (2019), 1989. A Global History of Eastern Europe, Cambridge: Cambridge University Press.

Marzec W. (2020), Rising Subjects. The 1905 Revolution and the Origins of Modern Polish Politics, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv14z1bb4>

Steinmetz G. (2018), Bourdieusian Field Theory and the Reorientation of Historical Sociology, w: T. Medvetz, J.J. Sallaz (red.), The Oxford Handbook of Pierre Bourdieu,

<https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199357192.001.0001/oxfordhb/9780199357192-e-28>, Oxford: Oxford University Press, dostęp: 11.04.2022.

<https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199357192.013.28>

Warczuk T., Zarycki T. (2016), Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Zarycki T., red. (2016), Polska jako peryferie, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

**Tomasz Zarycki   POLSKIE POLE WŁADZY W XX WIEKU JAKO GENERATOR
ZNACZEŃ. SZKIC UJĘCIA SYNTETYCZNEGO**

Antonowicz D. (2015), Między siłą globalnych procesów a lokalną tradycją. Polskie szkolnictwo wyższe w dobie przemian, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Archangielskij A. (Архангельский А.), Łaskari J. (Ласкари Е.) (2011), Жара. Цикл документальных фильмов Александра Архангельского, "Телеканал «Культура»", 4 фильма.

Boltanski L., Chiapello È. (2022), Nowy duch kapitalizmu, przeł. F. Rogalski, Warszawa: Oficyna Naukowa.

Bourdieu P. (1989), La noblesse d'État. Grandes écoles et esprit de corps, Paris: Minuit.

Bourdieu P. (2012), Sur l'État. Cours au Collège de France (1989-1992), Paris: Raisons d'agir/Seuil.

- Bourdieu P., Wacquant L. (1993), From Ruling Class to Field of Power. An Interview with Pierre Bourdieu on "La Noblesse d'État", "Theory, Culture & Society", 10, s. 19-44.
<https://doi.org/10.1177/026327693010003002>
- Bucholc M. (2012), Warszawska szkoła historyków idei. O potrzebie porządku w myśleniu o historii myśli, "Stan Rzeczy", 2, s. 168-184. <https://doi.org/10.51196/srz.2.8>
- Bukowski P., Novokmet F. (2018), Inequality in Poland. Estimating the Whole Distribution by G-Percentile 1983-2015, February, Luxembourg: LIS Cross-National Data Center.
- Denord F., Lagneau-Ymonet P., Thine S. (2018), Primus inter pares? The French Field of Power and Its Power Elite, "Socio-Economic Review", 16, s. 277-306.
<https://doi.org/10.1093/ser/mwx033>
- Derluigian G.M. (2005), Bourdieu's Secret Admirer in the Caucasus. A World-System Biography, Chicago: University of Chicago Press.
- Drahokoupil J. (2008), The Rise of the Comprador Service Sector. The Politics of State Transformation in Central and Eastern Europe, "Polish Sociological Review", 162, s. 175-189.
- Drahokoupil J. (2009), Globalization and the State in Central and Eastern Europe. The Politics of Foreign Direct Investment, London: Routledge.
- Ellersgaard Ch.H., Larsen A.G., Munk M.D. (2013), A Very Economic Elite. The Case of the Danish Top CEOs, "Sociology", 47, s. 1051-1071. <https://doi.org/10.1177/0038038512454349>
- Eyal G., Széleányi I., Townsley E.R. (1998), Making Capitalism without Capitalists. Class Formation and Elite Struggles in Post-Communist Central Europe, London-New York: Verso.
- Gerasimov I. i in. (2005), In Search of a New Imperial History, "Ab Imperio", 1, s. 33-56.
<https://doi.org/10.1353/imp.2005.0007>
- Giedroyc J., Lipski J.J. (2015), Listy 1957-1991, Warszawa: Więź.
- Gluza Z., red. (2016), Salon. Niezależni w "świątyni" Anny Erdman i Tadeusza Walendowskiego 1976-1979, Warszawa: Ośrodek Karta.
- Hjellbrekke J., Korsnes O. (2018), A Place at What Table? An Analysis of Symbolic Capital Hierarchies at the Annual Dinner of Norges Bank (the Norwegian Central Bank), w: O. Korsnes i in. (red.), New Directions in Elite Studies, London: Routledge, s. 93-112.
<https://doi.org/10.4324/9781315163796-5>
- Janowski M. (2019), General Scientific Associations in Partitioned Poland. Socializing the Intelligentsia, Preserving the Nation, and Cultivating the Sciences, w: J. Arend (red.), Science and Empire in Eastern Europe. Imperial Russia and the Habsburg Monarchy in the 19th Century, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, s. 43-54.
- Karpiński W., Król M. (1974), Sylwetki polityczne XIX wieku, Kraków: Znak.
- Kauffman J. (2018), Iluzoryczne przymierze. Niemiecka okupacja ziem polskich w czasie I wojny światowej, przeł. J. Kabat, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Kilias J. (2017), Goście ze wschodu. Socjologia polska lat sześćdziesiątych XX wieku a nauka światowa, Kraków: Nomos.
- Kiszcza M.T. (1994), Żona generała Kiszcza mówi, Warszawa: Amicus.

Korsnes O. i in., red. (2018), *New Directions in Elite Studies*, London: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315163796>

Krajewski S. (2019), *My wszyscy z niej. Dezasymilacja polskich Żydów*, w: U. Kurczewska i in. (red.), *Co się dzieje z polskim społeczeństwem? Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Ireneuszowi Krzemińskiemu*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 297-309. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323539964.pp.297-312>

Kuroń J. (1991), *Gwiazdny czas. "Wiary i winy" dalszy ciąg*, Londyn: Aneks.

Lunding J.A., Ellersgaard Ch.H, Larsen A.G. (2021), *The Established and the Delegated. The Division of Labour of Domination among Effective Agents on the Field of Power in Denmark*, "Sociology", 55, s. 110-128. <https://doi.org/10.1177/0038038520928220>

Matyja R. (2009), *Konserwatyzm po komunizmie*, Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Mażewski L. (2004), *Powstańczy szantaż. Od konfederacji barskiej do stanu wojennego*, Warszawa: Książka i Wiedza.

Mich W. (2000), *Ideologia polskiego ziemiaństwa 1918-1939*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Michnik A. (1977), *Kościół, lewica, dialog*, Paryż: Instytut Literacki.

Minakowski M.J. (2013), *Frapująca genealogia posłów i senatorów 1919-2013*, <http://minakowski.pl/frapujaca-genealogia-poslow-i-senatorow-1919-2013/>, dostęp: 22.03.2022.

Naczyk M. (2021), *Taking Back Control. Comprador Bankers and Managerial Developmentalism in Poland*, "Review of International Political Economy", <https://doi.org/10.1080/09692290.2021.1924831>

Nowak A. (2005), *Between Imperial Temptation and Anti-Imperial Function in East European Politics. Poland from the Eighteenth to Twenty-First Century*, w: K. Matsuzato (red.), *Emerging Meso-Areas in the Former Socialist Countries. Histories Revived or Improvised*, Sapporo: Slavic Research Center, Hokkaido University, s. 247-284.

Nowak A.W. (2022), *Fear, Doubt and Money. War of Ideas, Production of Ignorance and Right-Wing Infrastructures of Knowledge and Hegemony in Poland*, w: A. Gagyi, O. Slačálek (red.), *The Political Economy of Eastern Europe 30 Years into the 'Transition'. New Left Perspectives from the Region*, Cham: Springer International Publishing, s. 223-249.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-78915-2_13

Nowak S., red. (1991), *Studenci Warszawy. Studium długofalowych przemian postaw i wartości*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Oswald I., Voronkov V. (2004), *The 'Public-Private' Sphere in Soviet and Post-Soviet Society. Perception and Dynamics of 'Public' and 'Private' in Contemporary Russia*, "European Societies", 6, s. 97-117. <https://doi.org/10.1080/1461669032000176332>

Peciakowski T. (2019), *Listy (nie)pokornych. Intelktualiści w polskiej przestrzeni publicznej*, Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Pleskot P., Rutkowski T.P., red. (2009), *Spętana Akademia. Polska Akademia Nauk w dokumentach władz PRL. T. 1: Materiały Służby Bezpieczeństwa (1967-1987)*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej.

Pleskot P., Rutkowski T.P., red. (2012), *Spętana Akademia. Polska Akademia Nauk w dokumentach władz PRL. T. 2: Materiały partyjne (1950-1986)*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej.

Przeperski M. (2021), *Mieczysław F. Rakowski. Biografia polityczna*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Rolf M. (2016), *Rządy imperialne w Kraju Nadwiślańskim. Królestwo Polskie i cesarstwo rosyjskie 1864-1915*, przeł. W. Włoskiewicz, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323525806>

Rose N.S. (1990), *Governing the Soul. The Shaping of the Private Self*, London-New York: Routledge.

Staniszki J. (1990), *Political Capitalism in Poland*, "East European Politics and Societies", 5, s. 127-141. <https://doi.org/10.1177/0888325491005001008>

Stasiński M., Werblan A. (2018), *Natolińczycy, puławianie, partyzanci. Frakcje polityczne w PZPR - wywiad z Andrzejem Werblanem*, "Gazeta Wyborcza" z 26 lutego.

Steinmetz G. (2008), *The Colonial State as a Social Field. Ethnographic Capital and Native Policy in the German Overseas Empire before 1914*, "American Sociological Review", 73, s. 589-612. <https://doi.org/10.1177/000312240807300404>

Stola D. (2000), *Kampania antysyjonistyczna w Polsce 1967-1968*, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

Surman J. (2018), *Universities in Imperial Austria 1848-1918. A Social History of a Multilingual Space*, West Lafayette: Purdue University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv2x00vh0>

Szelényi I. (1988), *Socialist Entrepreneurs. Embourgeoisement in Rural Hungary*, Madison: University of Wisconsin Press.

Targowski A. (1980), *Informatyka. Modele systemów i rozwoju*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne.

Walicki A. (1964), *W kręgu konserwatywnej utopii. Struktura i przemiany rosyjskiego słowianofilstwa*, Warszawa: PWN.

Wedel J. (1986), *The Private Poland*, New York: Facts on File.

Wereszycki H. (1990), *Historia polityczna Polski 1864-1918*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Zarycki T. (2004), *Uses of Russia. The Role of Russia in the Modern Polish National Identity*, "East European Politics and Societies", 18, s. 595-627. <https://doi.org/10.1177/0888325404269758>

Zarycki T. (2009), *The Power of the Intelligentsia. The Rywin Affair and the Challenge of Applying the Concept of Cultural Capital to Analyze Poland's Elites*, "Theory and Society", 38, s. 613-648. <https://doi.org/10.1007/s11186-009-9092-6>

Zarycki T. (2013), *Aleksander Lednicki i los jego środowiska, Polonii w Rosji, na przełomie XIX i XX wieku jako zwierciadło przemian polskiego pola władzy*, "Sprawy Narodowościowe", 42, s. 67-83. <https://doi.org/10.11649/sn.2013.004>

Zarycki T. (2015a), The Electoral Geography of Poland. Between Stable Spatial Structures and Their Changing Interpretations, "Erdkunde", 69, s. 107-124.

<https://doi.org/10.3112/erdkunde.2015.02.02>

Zarycki T. (2015b), Klęska polskiej informatyki, "Res Publica Nowa", 28, s. 112-115.

Zarycki T. (2015c), Modernizacja kulturowa i psychologiczna jako ideologia inteligenckiej hegemonii, "Przegląd Socjologiczny", 64, s. 45-68.

Zarycki T. (2016), Polska jako peryferie stykowe, w: T. Zarycki (red.), Polska jako peryferie, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 105-147.

Zarycki T., Smoczyński R., Warczok T. (2017), The Roots of Polish Culture-Centered Politics. Toward a Non-Purely Cultural Model of Cultural Domination in Central and Eastern Europe, "East European Politics and Societies", 31, s. 360-381.

<https://doi.org/10.1177/0888325417692036>

Zarycki T., Smoczyński R., Warczok T. (2022), Cultural Citizenship without State. Historical Roots of the Modern Polish Citizenship Model, "Theory and Society", 51, s. 269-301.

<https://doi.org/10.1007/s11186-021-09465-x>

Zarycki T., Warczok T. (2014), Hegemonia inteligencka. Kapitał kulturowy we współczesnym polskim polu władzy - perspektywa "długiego trwania", "Kultura i Społeczeństwo", 4, s. 27-49.

Wiktor Marzec   REGIONALNE REŻIMY SPRAWCZOŚCI NA IMPERIALNYM POGRANICZU. PAŃSTWO I REWOLUCJA W ROSYJSKIEJ POLSCE 1905–1921

Afary J. (1996), The Iranian Constitutional Revolution, 1906-1911. Grassroots Democracy, Social Democracy & the Origins of Feminism, New York: Columbia University Press.

Ajnenkiel A. (1972), Spór o model parlamentaryzmu polskiego do roku 1926, Warszawa: Książka i Wiedza.

Alapuro R. (1988), State and Revolution in Finland, Berkeley: University of California Press.

Albertus M. (2015), Autocracy and Redistribution. The Politics of Land Reform, New York: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781316227107>

Arens O. (1978), The Estonian Maapäev during 1917, w: V.S. Vardys, R.J. Misiunas (red.), The Baltic States in Peace and War, 1917-1945, University Park: Pennsylvania State University Press, s. 19-30.

Ascher A. (1988), The Revolution of 1905, Stanford: Stanford University Press.

Ascher A. (2001), P.A. Stolypin. The Search for Stability in Late Imperial Russia, Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9781503619012>

Bachturina A. (Бахтурина А.) (2004), Окраины Российской империи. Государственное управление и национальная политика в годы Первой мировой войны (1914-1917 гг.), Москва: РОССПЭН.

Baker K.M. (1990), Inventing the French Revolution. Essays on French Political Culture in the Eighteenth Century, Cambridge: Cambridge University Press.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511625527>

- Baker K.M., Edelstein D., red. (2015), *Scripting Revolution. A Historical Approach to the Comparative Study of Revolutions*, Stanford: Stanford University Press.
<https://doi.org/10.1515/9780804796194>
- Balkelis T. (2018), *War, Revolution, and Nation-Making in Lithuania, 1914-1923*, New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780199668021.001.0001>
- Bartolini S. (2000), *The Political Mobilization of the European Left, 1860-1980. The Class Cleavage*, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511521560>
- Baumgart W. (1966), *Deutsche Ostpolitik, 1918. Von Brest-Litowsk bis zum Ende des Ersten Weltkrieges*, München: Oldenbourg.
- Benz E. (1989), *Die Revolution von 1905 in den Ostseeprovinzen Russlands. Ursachen und Verlauf der lettischen und estnischen Arbeiter- und Bauernbewegung im Rahmen der ersten russischen Revolution*, Mainz: Johannes Gutenberg Universität.
- Berberian H. (2019), *Roving Revolutionaries. Armenians and the Connected Revolutions in the Russian, Iranian, and Ottoman Worlds*, Oakland: University of California Press.
<https://doi.org/10.1525/9780520970366>
- Berend I.T. (2005), *Democracy and Ethnic Diversity. The Case of Central and Eastern Europe*, w: A. Gerrits, D.J. Wolffram (red.), *Political Democracy and Ethnic Diversity in Modern European History*, Stanford: Stanford University Press, s. 32-64.
- Berger S., Conrad Ch. (2015), *The Past as History. National Identity and Historical Consciousness in Modern Europe*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Bermeo N., Nord P., red. (2000), *Civil Society before Democracy. Lessons from Nineteenth-Century Europe*, Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.
- Blanc E. (2021), *Revolutionary Social Democracy. Working-Class Politics across the Russian Empire (1882-1917)*, Leiden-Boston: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004449930>
- Blobaum R. (2017), *A Minor Apocalypse. Warsaw during the First World War*, Ithaca: Cornell University Press. <https://doi.org/10.7591/cornell/9781501705236.001.0001>
- Błąd M. (2020), *Land Reform in the Second Polish Republic*, "Rural History", 31, s. 97-110.
<https://doi.org/10.1017/S0956793319000311>
- Böhler J. (2018), *Civil War in Central Europe, 1918-1921. The Reconstruction of Poland*, New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198794486.001.0001>
- Böhler J., Borodziej W., Puttkamer J. von, red. (2014), *Legacies of Violence. Eastern Europe's First World War*, München: Oldenbourg. <https://doi.org/10.1524/9783486857566>
- Bonnell V.E. (1983), *Roots of Rebellion. Workers' Politics and Organizations in St. Petersburg and Moscow, 1900-1914*, Berkeley: University of California Press.
<https://doi.org/10.1525/9780520322646>
- Borodziej W., Górny M. (2014), *Nasza wojna. T. 1: Imperia. 1912-1916*, Warszawa: Wydawnictwo WAB.
- Bradley J. (2009), *Voluntary Associations in Tsarist Russia. Science, Patriotism, and Civil Society*, Cambridge: Harvard University Press. <https://doi.org/10.4159/9780674053601>

- Brower D. (1986), *Urban Revolution in the Late Russian Empire*, w: M.F. Hamm (red.), *The City in Late Imperial Russia*, Bloomington: Indiana University Press, s. 319-393.
- Brower D. (2003), *Turkestan and the Fate of the Russian Empire*, London-New York: Routledge.
- Brubaker R. (1996), *Nationalism Reframed. Nationhood and the National Question in the New Europe*, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511558764>
- Brüggemann K. (2021), *Defending the Empire in the Baltic Provinces. Russian Nationalist Visions in the Aftermath of the First Russian Revolution*, w: D. Staliūnas, Y. Aoshima (red.), *The Tsar, the Empire, and the Nation. Dilemmas of Nationalization in Russia's Western Borderlands, 1905-1915*, Budapest-New York: Central European University Press, s. 327-356.
- Buchen T., Rolf M., red. (2015), *Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850-1918) = Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850-1918)*, Berlin: De Gruyter Oldenbourg.
<https://doi.org/10.1515/9783110416121>
- Burbank J., Hagen M. von, Remnev A.V. (2007), *Russian Empire. Space, People, Power, 1700-1930*, Bloomington: Indiana University Press.
- Chernev B. (2011), *The Brest-Litovsk Moment. Self-Determination Discourse in Eastern Europe before Wilsonianism*, "Diplomacy & Statecraft", 22, s. 369-387.
<https://doi.org/10.1080/09592296.2011.599635>
- Chlebowczyk J. (1983), *O prawie do bytu małych i młodych narodów. Kwestia narodowa i procesy narodotwórcze we wschodniej Europie środkowej w dobie kapitalizmu, od schyłku XVIII do początków XX w.*, Katowice: Śląski Instytut Naukowy.
- Chlebowczyk J. (1988), *Między dyktatem, realiami a prawem do samostanowienia. Prawo do samookreślenia i problem granic we wschodniej Europie Środkowej w pierwszej wojnie światowej oraz po jej zakończeniu*, Warszawa: PWN.
- Chwalba A. (2018), *Wielka Wojna Polaków 1914-1918*, Warszawa: PWN.
- Ciancia K. (2020), *On Civilization's Edge. A Polish Borderland in the Interwar World*, New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190067458.001.0001>
- Conze W. (1958), *Polnische Nation und deutsche Politik im Ersten Weltkrieg*, Köln: Böhlau.
- Der Matossian B. (2014), *Shattered Dreams of Revolution. From Liberty to Violence in the Late Ottoman Empire*, Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9780804792707>
- Dimou A. (2009), *Entangled Paths towards Modernity. Contextualizing Socialism and Nationalism in the Balkans*, Budapest-New York: Central European University Press.
<https://doi.org/10.1515/9786155211676>
- Engelstein L. (2016), *Slavophile Empire. Imperial Russia's Illiberal Path*, Ithaca: Cornell University Press.
- Ezergailis A. (1974), *The 1917 Revolution in Latvia*, Boulder: East European Quarterly, Columbia University Press.
- Fischer F. (2013), *Griff nach der Weltmacht. Die Kriegszielpolitik des kaiserlichen Deutschland 1914/1918*, Düsseldorf: Droste.
- Friszke A. (1989), *O kształt niepodległej*, Warszawa: Biblioteka Więzi.

Friszke A. (2020), Państwo czy rewolucja. Polscy komuniści a odbudowanie państwa polskiego 1892- 1920, Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej.

Ganzenmüller J. (2013), Russische Staatsgewalt und polnischer Adel. Elitenintegration und Staatsausbau im Westen des Zarenreiches (1772-1850), Köln: Böhlau.
<https://doi.org/10.7788/boehlau.9783412211424>

Garlicki A. (1996), Drugiej Rzeczypospolitej początki, Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie.

Gatrell P. (1986), The Tsarist Economy 1850-1917, London: Batsford.

Gatrell P. (2005), A Whole Empire Walking. Refugees in Russia during World War I, Bloomington: Indiana University Press.

Gerasimov I. (2017), The Great Imperial Revolution, "Ab Imperio", 2, s. 21-44.
<https://doi.org/10.1353/imp.2017.0029>

Gerasimov I., Kusber J., Semyonov A., red. (2009), Empire Speaks Out. Languages of Rationalization and Self-Description in the Russian Empire, Leiden-Boston: Brill.
<https://doi.org/10.1163/ej.9789004175716.i-280>

Gerasimov I. (Герасимов И.), Mogilner M. (Могильнер М.), Glebov S. (Глебов С.) (2017), Новая имперская история Северной Евразии Марина Могильнер, red.A. Семенов, Казань: Ab Imperio.

Gerrits A., Wolfram D.J., red. (2005), Political Democracy and Ethnic Diversity in Modern European History, Stanford: Stanford University Press.

Górny M. (2019), A Century of Selective Ignorance. Poland 1918-2018, "Slavic Review", 78, s. 654-662. <https://doi.org/10.1017/slr.2019.227>

Grabski M. (2017), Petersburski tygodnik "Kraj" wobec rewolucji 1905-1907 na terenie Azerbejdżanu, w: A. Kiklewicz i in. (red.), Polska - Europa Wschodnia. Wzajemne wpływy i relacje historyczno-kulturowe, literackie i językowe, Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, s. 79-92.

Haimson L. (1964), The Problem of Social Stability in Urban Russia, 1905-1917 (Part One), "Slavic Review", 23, s. 619-642. <https://doi.org/10.2307/2492201>

Haimson L. (1965), The Problem of Social Stability in Urban Russia, 1905-1917 (Part Two), "Slavic Review", 24, s. 1-22. <https://doi.org/10.2307/2492986>

Haimson L. (2005), Russia's Revolutionary Experience: 1905-1917. Two essays, Cambridge: Columbia University Press. <https://doi.org/10.7312/haim13282>

Hartley J. (1995), The Constitutions of Finland and Poland in the Reign of Alexander I. Blueprints for reform in Russia, w: M. Branch, J.M. Hartley, A. Maczak (red.), Finland and Poland in the Russian Empire. A Comparative Study, London: School of Slavonic and East European Studies, University of London.

Hein-Kircher H., Kailitz S. (2018), "Double Transformations". Nation Formation and Democratization in Interwar East Central Europe, "Nationalities Papers", 46, s. 745-758.
<https://doi.org/10.1080/00905992.2018.1473846>

Henriksson A. (1983), The Tsar's Loyal Germans. The Riga German Community, Social Change and the Nationality Question, 1855-1905, Boulder: East European Monographs, Columbia University Press.

- Hobsbawm E. (2011), *The Age of Extremes. The Short Twentieth Century, 1914-1991*, London: Abacus.
- Holzer J. (1962), *Polska Partia Socjalistyczna w latach 1917-1919*, Warszawa: PWN.
- Ihalainen P. (2017), *The Springs of Democracy. National and Transnational Debates on Constitutional Reform in the British, German, Swedish and Finnish Parliaments, 1917-1919*, Helsinki: Finnish Literature Society. <https://doi.org/10.21435/sfh.24>
- Ivianski Z. (1989), *Fathers and Sons. A Study of Jewish Involvement in the Revolutionary Movement and Terrorism in Tsarist Russia*, "Terrorism and Political Violence", 1, s. 137-155. <https://doi.org/10.1080/09546558908427020>
- Jabłoński H. (1958), *Polityka Polskiej Partii Socjalistycznej w czasie wojny 1914-1918 r.*, Warszawa: PWN.
- Janos A.C. (2002), *East Central Europe in the Modern World. The Politics of the Borderlands from Pre- to Postcommunism*, Stanford: Stanford University Press.
- Jedlicki J. (1974), *Wokół Tyzenhauza Stanisława Kościłkowskiego Opus Vitae*, "Kwartalnik Historyczny", 81, s. 142-160.
- Jørgensen H. (2006), *The Inter-War Land Reforms in Estonia, Finland and Bulgaria*, "Scandinavian Economic History Review", 54, s. 64-97. <https://doi.org/10.1080/03585520600594596>
- Judson P.M. (2017), "Where our commonality is necessary...". *Rethinking the End of the Habsburg Monarchy*, "Austrian History Yearbook", 48, s. 1-21. <https://doi.org/10.1017/S0067237816000527>
- Jussila O., Hentilä S., Nevakivi J. (1999), *From Grand Duchy to a Modern State. A Political History of Finland since 1809*, London: Hurst.
- Kagarlicki B. (2012), *Imperium peryferii. Rosja i system światowy*, przeł. Ł. Leonkiewicz, B. Szulecka, Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej.
- Kaligian D. (2017), *Armenian Organization and Ideology Under Ottoman Rule. 1908-1914*, London: Routledge.
- Karwacki W.L. (1972), *Związki zawodowe i stowarzyszenia pracodawców w Łodzi (do roku 1914)*, Łódź: Wydawnictwo Łódzkie.
- Kasprzakowa J. (1965), *Ideologia i polityka PPS-Lewicy w latach 1907-1914*, Warszawa: Książka i Wiedza.
- Kauffman J. (2015), *Elusive Alliance. The German Occupation of Poland in World War I*, Cambridge-London: Harvard University Press. <https://doi.org/10.4159/9780674089143>
- Kawalec K. (2000), *Spadkobiercy niepokornych. Dzieje polskiej myśli politycznej 1918-1939*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Khalid A. (2015), *Making Uzbekistan. Nation, Empire, and Revolution in the Early USSR*, Ithaca-London: Cornell University Press. <https://doi.org/10.7591/cornell/9780801454097.001.0001>
- Klare K.-A. (2020), *Imperium ante portas. Die deutsche Expansion in Mittel- und Osteuropa zwischen Weltpolitik und Lebensraum (1914-1918)*, Wiesbaden: Harrassowitz.

- Kopstein J.S., Wittenberg J. (2010), Beyond Dictatorship and Democracy. Rethinking National Minority Inclusion and Regime Type in Interwar Eastern Europe, "Comparative Political Studies", 43, s. 1089-1118. <https://doi.org/10.1177/0010414010370437>
- Krzywiec G. (2017), Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemickich na ziemiach polskich początku XX wieku (1905-1914), Warszawa: Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk.
- Kumar K. (2010), Nation-States as Empires, Empires as Nation-States. Two Principles, One Practice?, "Theory and Society", 39, s. 119-143. <https://doi.org/10.1007/s11186-009-9102-8>
- Kurkowska-Budzan M. (2003), Historia zwykłych ludzi. Współczesna angielska historiografia dziejów społecznych, Kraków: Towarzystwo Wydawnicze Historia Iagellonica.
- Kurzman C. (2008), Democracy Denied, 1905-1915. Intellectuals and the Fate of Democracy, Cambridge: Harvard University Press. <https://doi.org/10.4159/9780674039858>
- Lee E. (2017), The Experiment. Georgia's Forgotten Revolution, 1918-1921, London: Zed Books. <https://doi.org/10.5040/9781350225473>
- Leszczyński A. (2020), Ludowa historia Polski. Historia wyzysku i oporu: mitologia panowania, Warszawa: Wydawnictwo WAB.
- Liulevicius V.G. (2000), War Land on the Eastern Front. Culture, National Identity and German Occupation in World War I, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511497186>
- Liulevicius V.G. (2009), The German Myth of the East. 1800 to the Present, New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199546312.001.0001>
- Manela E. (2007), The Wilsonian Moment. Self Determination and the International Origins of Anticolonial Nationalism, New York: Oxford University Press.
- Manning P. (2012), Strangers in a Strange Land. Occidental Publics and Orientalist Geographies in Nineteenth-Century Georgian Imaginaries, Boston: Academic Studies Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1zxsjic>
- Marjanen J. (2009), Undermining Methodological Nationalism. "Histoire croisée" of Concepts as Transnational History, w: M. Albert i in. (red.), Transnational Political Spaces. Agents - Structures - Encounters, Frankfurt am Main: Campus, s. 239-263.
- Marzec W. (2016), Rebelia i reakcja. Rewolucja 1905 roku i plebejskie doświadczenie polityczne, Łódź-Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Universitas.
- Marzec W. (2020), Working Out Socialism. Labor and Politics in Socialist Autobiography in Twentieth-Century Poland, "Biography", 43, s. 361-385. <https://doi.org/10.1353/bio.2020.0033>
- Marzec W. (2021), Forging Polity in Times of International Class War. The Parliamentary Rhetoric on Labour in the First Polish Diet, 1919-1922, "International Review of Social History", 66, s. 443-467. <https://doi.org/10.1017/S0020859021000274>
- Mazower M. (2000), Dark Continent. Europe's Twentieth Century, New York: Vintage Books.
- McAdam D., Tarrow S., Tilly Ch. (2001), Dynamics of Contention, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511805431>

McDaniel T. (1988), *Autocracy, Capitalism, and Revolution in Russia*, Berkeley: University of California Press.

McMichael P. (1990), Incorporating Comparison within a World-Historical Perspective. An Alternative Comparative Method, "American Sociological Review", 55, s. 385-397.
<https://doi.org/10.2307/2095763>

Miller A. (2015), *The Romanov Empire and the Russian Nation*, w: A. Miller, S. Berger (red.), *Nationalizing Empires*, Budapest: Central European University Press, s. 309-368.
<https://doi.org/10.1515/9789633860175-008>

Miller A., Berger S., red. (2015), *Nationalizing Empires*, Budapest: Central European University Press. <https://doi.org/10.1515/9789633860175>

Molenda J. (1999), *Chłopi, naród, niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie Polskim w przededniu odrodzenia Polski*, Warszawa: Neriton.

Monasterska T. (1973), *Narodowy Związek Robotniczy, 1905-1920*, Warszawa: PWN.

Moore B. (1966), *Social Origins of Dictatorship and Democracy. Lord and Peasant in the Making of the Modern World*, Boston: Beacon Press.

Morrison A., Chokobaeva A., Drieu C., red. (2019), *The Central Asian Revolt of 1916. A Collapsing Empire in the Age of War and Revolution*, Manchester: Manchester University Press.
<https://doi.org/10.7765/9781526129437>

Müller J.-W. (2011), *Contesting Democracy. Political Ideas in Twentieth-Century Europe*, Cumberland: Yale University Press.

Naimark N.M. (1979), *The History of the "Proletariat". The Emergence of Marxism in the Kingdom of Poland, 1870-1887*, Boulder: East European Quarterly, Columbia University Press.

Nałęcz D. (1994), *Sen o władzy. Inteligencja wobec niepodległości*, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Nartonowicz-Kot M. (2011), Rewolucja 1905 roku w tradycji polskiego ruchu socjalistycznego w Drugiej Rzeczypospolitej, "Rocznik Łódzki", 58, s. 73-86.

Öztan R.H. (2017), Tools of Revolution. Global Military Surplus, Arms Dealers and Smugglers in the Late Ottoman Balkans, 1878-1908, "Past & Present", 237, s. 167-195.
<https://doi.org/10.1093/pastj/gtx034>

Pajewski J. (2007), *Budowa Drugiej Rzeczypospolitej. 1918-1926*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Plaggenborg S. (2012), *Ordnung und Gewalt. Kemalismus, Faschismus, Sozialismus*, München: Oldenbourg. <https://doi.org/10.1524/9783486714098>

Plątek D. (2020), *Spór polityczny w Iranie i Imperium Osmańskim. Studium z socjologii historycznej rewolucji konstytucyjnych*, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Wydawnictwo Libron.

Pobłocki K. (2021), *Chamstwo*, Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.

Polvinen T. (1995), *Imperial Borderland. Bobrikov and the Attempted Russification of Finland, 1898- 1904*, Durham: Duke University Press.

- Porter T.E. (1991), *The Zemstvo and the Emergence of Civil Society in Late Imperial Russia, 1864-1917*, San Francisco: Mellen Research University Press.
- Porter-Szűcs B. (2011), *Gdy nacjonalizm zaczął nienawidzić. Wyobrażenia nowoczesnej polityki w dziewiętnastowiecznej Polsce*, przeł. A. Nowakowska, Sejny: Pogranicze.
- Porter-Szűcs B. (2021), *Całkiem zwyczajny kraj. Historia Polski bez martyrologii*, przeł. A. Dzierzgowska, J. Dzierzowski, Warszawa: Wydawnictwo Filtry.
- Potkański W. (2014), *Terroryzm na usługach ugrupowań lewicowych i anarchistycznych w Królestwie Polskim do 1914 roku*, Warszawa: DiG.
- Przeniosło M. (2003), *Chłopi Królestwa Polskiego w latach 1914-1918*, Kielce: Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej.
- Ramet S., red. (2020), *Interwar East Central Europe, 1918-1941. The Failure of Democracy-Building, the Fate of Minorities*, London-New York: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780429027222>
- Rauch G. von (1995), *The Baltic States. The Years of Independence Estonia, Latvia, Lithuania 1917- 1940*, London: Hurst.
- Rauszer M. (2021), *Bękart pańszczyzny. Historia buntów chłopskich*, Warszawa: Wydawnictwo RM.
- Reisner O. (1999), *Zwischen Zarentreue und ethnischem Selbstbewußtsein. Der "Fall" Dimit'ri Qipiani und die Georgier (1885-1887)*, "Jahrbücher für Geschichte Osteuropas", 47, s. 512-524.
- Reisner O. (2004), *Die Schule der georgischen Nation. Eine sozialhistorische Untersuchung der nationalen Bewegung in Georgien am Beispiel der "Gesellschaft zur Verbreitung der Lese- und Schreibkunde unter den Georgiern" (1850-1917)*, Wiesbaden: Reichert.
- Richter K. (2018), "An Orgy of Licence?". *Democracy and Property Redistribution in Poland and the Baltics in Their International Context, 1918-1926*, "Nationalities Papers", 46, s. 791-808.
<https://doi.org/10.1080/00905992.2017.1350840>
- Richter K. (2020), *Fragmentation in East Central Europe. Poland and the Baltics, 1915-1929*, Kettering: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198843559.001.0001>
- Riegg S.B. (2020), *Russia's Entangled Embrace. The Tsarist Empire and the Armenians, 1801-1914*, Ithaca: Cornell University Press. <https://doi.org/10.1515/9781501750137>
- Riga L. (2012), *The Bolsheviks and the Russian Empire*, Cambridge: Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9781139013628>
- Riga L., Kennedy J. (2009), *Tolerant Majorities, Loyal Minorities and 'Ethnic Reversals'. Constructing Minority Rights at Versailles 1919*, "Nations and Nationalism", 15, s. 461-482.
<https://doi.org/10.1111/j.1469-8129.2009.00382.x>
- Rokkan S., Urwin D.W. (1983), *Economy, Territory, Identity. Politics of West European Peripheries*, London: Sage Publications.
- Rolf M. (2013), *A Continuum of Crisis? The Kingdom of Poland in the Shadow of the Revolution (1905-1915)*, w: F. Fischer von Weikersthal (Red.), *The Russian Revolution of 1905 in Transcultural Perspective. Identities, Peripheries, and the Flow of Ideas*, Bloomington: Slavica Publishers, s. 159-174.

- Rolf M. (2015), *Imperiale Herrschaft im Weichselland. Das Königreich Polen im russischen Imperium (1864-1915)*, Berlin: De Gruyter Oldenbourg. <https://doi.org/10.1515/9783110345377>
- Rolf M. (2021), *What Is the "Russian Cause" and Whom Does It Serve? Russian Nationalists and Imperial Bureaucracy in the Kingdom of Poland*, w: D. Staliūnas, Y. Aoshima (red.), *The Tsar, the Empire, and the Nation. Dilemmas of Nationalization in Russia's Western Borderlands, 1905-1915*, Budapest-New York: Central European University Press, s. 67-110.
- Roszkowski W. (1995), *Land Reforms in East Central Europe after World War One*, Warsaw: Institute of Political Studies, Polish Academy of Sciences.
- Sablin I. (2020), *Russia in the Global Parliamentary Moment, 1905-1918. Between a Subaltern Empire and an Empire of Subalterns*, w: H. Weiss (red.), *Locating the Global*, Berlin: De Gruyter, s. 257-282. <https://doi.org/10.1515/9783110670714-011>
- Sablin I., Semyonov A. (2020), *Autonomy and Decentralization in the Global Imperial Crisis. The Russian Empire and the Soviet Union in 1905-1924*, "Modern Intellectual History", 17, s. 543-560. <https://doi.org/10.1017/S1479244318000252>
- Schorske C.E. (1967), *Politics in a New Key. An Austrian Triptych*, "The Journal of Modern History", 39, s. 344-386. <https://doi.org/10.1086/240120>
- Semyonov A. (2020), *Imperial Parliament for a Hybrid Empire. Representative Experiments in the Early 20th-Century Russian Empire*, "Journal of Eurasian Studies", 11, s. 30-39. <https://doi.org/10.1177/1879366520902868>
- Shtakser I. (2014), *The Making of Jewish Revolutionaries in the Pale of Settlement. Community and Identity during the Russian Revolution and Its Immediate Aftermath, 1905-1907*, London: Palgrave Macmillan.
- Smele J. (2015), *The "Russian" Civil Wars, 1916-1926. Ten Years That Shook the World*, Oxford-New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190233044.001.0001>
- Sohrabi N. (2011), *Revolution and Constitutionalism in the Ottoman Empire and Iran*, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511977190>
- Staliūnas D., Aoshima Y., red. (2021), *The Tsar, the Empire, and the Nation. Dilemmas of Nationalization in Russia's Western Borderlands, 1905-1915*, Budapest-New York: Central European University Press. <https://doi.org/10.7829/9789633863640>
- Steinberg M.D. (2017), *The Russian Revolution, 1905-1921*, New York: Oxford University Press.
- Stempin A. (2013), *Próba "moralnego podboju" Polski przez Cesarstwo Niemieckie w latach I wojny światowej*, Warszawa: Neriton.
- Stoczewska B. (1998), *Litwa, Białoruś, Ukraina w myśli politycznej Leona Wasilewskiego*, Kraków: Księgarnia Akademicka.
- Strobel G.W. (1974), *Die Partei Rosa Luxemburgs, Lenin und die SPD. Der polnische "europäische" Internationalismus in der russischen Sozialdemokratie*, Wiesbaden: Steiner.
- Suny R.G. (1972), *The Baku Commune, 1917-1918*, Princeton: Princeton University Press.
- Suny R.G. (1994), *The Making of the Georgian Nation*, Bloomington: Indiana University Press.
- Suny R.G., red. (1996), *Transcaucasia, Nationalism, and Social Change. Essays in the History of Armenia, Azerbaijan, and Georgia*, Ann Arbor: University of Michigan Press.

Surh G.D. (1989), 1905 in St. Petersburg. Labor, Society, and Revolution, Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9780804766722>

Szczepański J. (2000), Społeczeństwo Polski w walce z najazdem bolszewickim 1920 roku, Pułtusk: Akademia Humanistyczna im. A. Gieysztora. <https://doi.org/10.1353/imp.2000.0053>

Szwarc A., Wieczorkiewicz P.P. (2002), Uwagi o taktyce przedstawicielstwa polskiego w II Dumie Państwowej, w: A. Szwarc, P.P. Wieczorkiewicz (red.), Unifikacja za wszelką cenę. Sprawy polskie w polityce rosyjskiej na przełomie XIX i XX wieku. Studia i materiały, Warszawa: DiG, s. 171-190.

Świętochowski T. (2002), Russian Azerbaijan, 1905-1920. The Shaping of National Identity in a Muslim Community, Cambridge: Cambridge University Press.

Thaden E.C., Haltzel M.H. (1981), Russification in the Baltic Provinces and Finland, 1855-1914, Princeton: Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400857180>

Tilly Ch. (1975), The Formation of National States in Western Europe, Princeton: Princeton University Press.

Tilly Ch. (1984), Big Structures, Large Processes, Huge Comparisons, New York: Russell Sage Foundation.

Tilly Ch. (2006), Regimes and Repertoires, Chicago: University of Chicago Press. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226803531.001.0001>

Todorova M.N. (2020), The Lost World of Socialists at Europe's Margins. Imagining Utopia, 1870s-1920s, London: Bloomsbury Academic. <https://doi.org/10.5040/9781350150362>

Trees P. (2007), Wahlen im Weichselland. Die Nationaldemokraten in Russisch-Polen und die Duma-Wahlen 1905-1912, Stuttgart: Steiner.

Tuna M. (2015), Imperial Russia's Muslims. Islam, Empire and European Modernity, 1788-1914, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139506366>

Turunen R. (2021), Shades of Red. Evolution of the Political Language of Finnish Socialism from the Nineteenth Century until the Civil War of 1918, Tampere: The Finnish Society for Labour History.

Upton A.F. (1980), The Finnish Revolution, 1917-1918, Minneapolis: University of Minnesota Press.

Urbanik-Kopeć A. (2018), Anioł w domu, mrówka w fabryce, Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej.

Verhoeven C. (2015), "Une Révolution Vraiment Scientifique". Russian Terrorism, the Escape from the European Orbit, and the Invention of a New Revolutionary Paradigm, w: K.M. Baker, D. Edelstein (red.), Scripting Revolution. A Historical Approach to the Comparative Study of Revolutions, Stanford: Stanford University Press, s. 213-230.

Waldenberg M. (2000), Narody zależne i mniejszości narodowe w Europie Środkowo-Wschodniej. Dzieje konfliktów i idei, Warszawa: PWN.

Wallerstein I. (1974), The Rise and Future Demise of the World Capitalist System. Concepts for Comparative Analysis, "Comparative Studies in Society and History", 16, s. 387-415. <https://doi.org/10.1017/S0010417500007520>

- Wasilewski L. (1916), *Polityka narodowościowa Rosyi*, Kraków: Biblioteka Polityczna NKN.
- Weeks T.R. (2008), *Nation and State in Late Imperial Russia. Nationalism and Russification on the Western Frontier, 1863-1914*, DeKalb: Northern Illinois University Press.
- Wierzchowski M. (1966), *Sprawy Polski w III i IV Dumie Państwowej*, Warszawa: PWN.
- Wildman A.K. (1967), *The Making of a Workers' Revolution. Russian Social Democracy, 1891-1903*, Chicago: University of Chicago Press.
- Wimmer A., Glick Schiller N. (2002), *Methodological Nationalism and Beyond. Nation-State Building, Migration and the Social Sciences*, "Global Networks", 2, s. 301-334.
<https://doi.org/10.1111/1471-0374.00043>
- Wittenberg J. (2015), *Conceptualizing Historical Legacies*, "East European Politics and Societies", 29, s. 366-378. <https://doi.org/10.1177/0888325415577864>
- Wolff L. (1994), *Inventing Eastern Europe. The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment*, Stanford: Stanford University Press.
- Zarycki T. (2003), *Cultural Capital and the Political Role of the Intelligentsia in Poland*, "Journal of Communist Studies and Transition Politics", 19, s. 91-108.
<https://doi.org/10.1080/13523270300660030>
- Zarycki T. (2016), *Polska jako peryferie stykowe*, w: T. Zarycki (red.), *Polska jako peryferie*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 105-147.
- Zarycki T., Smoczyński R., Warczok T. (2017), *The Roots of Polish Culture-Centered Politics. Toward a Non-Purely Cultural Model of Cultural Domination in Central and Eastern Europe*, "East European Politics and Societies", 31, s. 360-381.
<https://doi.org/10.1177/0888325417692036>
- Zarycki T., Smoczyński R., Warczok T. (2021), *Cultural Citizenship without State. Historical Roots of the Modern Polish Citizenship Model*, "Theory and Society", 51, s. 269-301.
<https://doi.org/10.1007/s11186-021-09465-x>
- Zysiak A. i in. (2018), *Z bawełny i dymu. Łódź - miasto przemysłowe i dyskursy asynchronicznej nowoczesności 1897-1994*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Zysiak A., Marzec W. (2020), *Historicizing the Asynchronous Modernity in the Global East*, "Eurasian Geography and Economics", 61, s. 663-685.
<https://doi.org/10.1080/15387216.2020.1838311>

Tomasz Warczok POLITYKA, SYSTEM AKADEMICKI I ANTYSEMITYZM. DWA KRYZYSY W POLSKIM POLU WŁADZY

- Banach C. (2012), *Oświata i szkolnictwo wyższe w latach 1945-1989*, w: C. Banach i in., *Zrozumieć PRL*, Warszawa: Muza.
- Bauman Z. (1968), *O frustracji i kuglarzach*, "Kultura", 12, s. 4-21.
- Borucki A. (1967), *Kariery zawodowe i postawy społeczne inteligencji w PRL 1945-1959*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Bourdieu P. (1988), *Homo Academicus*, Stanford: Stanford University Press.

- Bourdieu P. (1991), *The Political Ontology of Martin Heidegger*, Stanford: Stanford University Press.
- Bourdieu P. (1996), *The State Nobility. Elite Schools in the Field of Power*, Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9781503615427>
- Bourdieu P. (2001), *Reguły sztuki. Geneza i struktura pola literackiego*, przeł. A. Zawadzki, Kraków: Universitas.
- Bourdieu P. (2005), *Dystynkcja. Społeczna krytyka władzy sądenia*, przeł. P. Biłos, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Bourdieu P. (2014), *On the State*, Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu P. (2015), *Sociologie générale*, Paris: Raisons d'agir.
- Bourdieu P. (2016), *Manet, une révolution symbolique. Opus infinitum. Autoportrait en artiste libre. Cours au Collège de France (1998-2000)*, Paris: Raisons d'agir/Seuil.
- Bourdieu P. (2018), *La noblesse. Capital social et capital symbolique*, w: D. Lancien, M. de Saint-Martin (red.), *Anciennes et nouvelles aristocraties. De 1880 à nos jours*, Paris: Éditions de la Maison des sciences de l'homme, s. 385-397. <https://doi.org/10.4000/books.editionsmssh.10044>
- Bourdieu P., Passeron J.-C. (1990), *Reprodukcja. Elementy teorii systemu nauczania*, przeł. E. Neyman, Warszawa: PWN.
- Bourdieu P., Wacquant L. (2001), *Zaproszenie do socjologii refleksyjnej*, przeł. A. Sawisz, Warszawa: Oficyna Naukowa.
- Bronsztejn S. (1963), *Ludność żydowska w Polsce w okresie międzywojennym. Studium statystyczne*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Bukowski P., Novokmet F. (2019), *Between Communism and Capitalism. Long-Term Inequality in Poland, 1892-2015*, Paris: World Inequality Lab.
- Bulska D., Winiewski M. (2017), *Powrót zabobonu. Antysemityzm w Polsce na podstawie Polskiego Sondażu Uprzedzeń 3*, Warszawa: Centrum Badań nad Uprzedzeniami.
- Chałasiński J. (1946), *Społeczna genealogia inteligencji polskiej*, Warszawa: Czytelnik.
- Charszewski A. (1980), *Struktura społeczna młodzieży szkół średnich i wyższych*, w: D. Poliński (red.), *Warunki pracy i życia w Polsce międzywojennej w świetle badań społecznych*, Warszawa: Książka i Wiedza, s. 428-438.
- Chwalba A. (2005), *Historia Polski. 1795-1918*, Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Collins R. (1979), *The Credential Society. An Historical Sociology of Education and Stratification*, New York: Academic Press.
- Domański H. (2018), *Wpływ wykształcenia na rozkład zarobków w Polsce w latach 1988-2013*, "Ekonomista", 1, s. 7-24. <https://doi.org/10.15611/sie.2018.1.01>
- Eisler J. (2006), *Polski rok 1968*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.
- Eyal G., Szelényi I., Townsley E.R. (2000), *Making Capitalism without Capitalists. Class Formation and Elite Struggles in Post-Communist Central Europe*, London-New York: Verso.
- Gałka B. (2002), *Ziemianie w parlamencie II Rzeczypospolitej*, Toruń: Adam Marszałek.

- Gawin D. (2013), *Wielki zwrot. Ewolucja lewicy i odrodzenie idei społeczeństwa obywatelskiego 1956-1976*, Kraków: Znak.
- Grzybowski R. (1998), Pochodzenie społeczne kobiet studiujących w wyższych szkołach pedagogicznych w latach 1946-1973, "Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Studia Pedagogiczne", 34, s. 225-240.
- GUS (1968), *Rocznik statystyczny*, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.
- Hryniewicz J. (1985), Ruchliwość społeczna w Polsce w latach 1945-1958, "Przegląd Socjologiczny", 35, s. 97-111.
- Karády V. (2002), *The Jews of Europe in the Modern Era. A Socio-Historical Outline*, Budapest-New York: Central European University Press.
- Karády V., Kemény I. (1978), Les juifs dans la structure des classes en Hongrie, "Actes de la recherche en sciences sociales", 22, s. 25-59. <https://doi.org/10.3406/arss.1978.2599>
- Karády V., Kemény I. (1980), Antisemitisme universitaire et concurrence de classe, "Actes de la recherche en sciences sociales", 34, s. 67-96. <https://doi.org/10.3406/arss.1980.2091>
- Karády V., Nagy P.T. (2012), *The Numerus Clausus in Hungary. Studies on the First Anti-Jewish Law and Academic Anti-Semitism in Modern Central Europe*, Budapest: Centre for Historical Research, History Department of the Central European University.
- Kula M. (2012), Między wspomnieniami a badaniem historycznym. Kalecki i Zakład Krajów Słabo Rozwiniętych w Warszawie w latach 1962-1968, "Zdanie", 3/4, s. 56-61.
- Landau Z. (1971), Oligarchia finansowa Drugiej Rzeczypospolitej, "Przegląd Historyczny", 62, s. 75-92.
- Leszczyński A. (2020), *Ludowa historia Polski. Historia wyzysku i oporu: mitologia panowania*, Warszawa: Wydawnictwo WAB.
- Majewski P.M. (2016a), *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1915-1945*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323522973>
- Majewski P.M., red. (2016b), *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego po 1945*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323522041>
- Marcus J. (2011), *Social and Political History of the Jews in Poland 1919-1939*, Berlin: De Gruyter.
- Najduchowska H. (1969), Dyrektorzy przedsiębiorstw przemysłowych, w: J. Szczepański (red.), *Prze-mysł i społeczeństwo w Polsce Ludowej*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, s. 79-103.
- Oseka P. (2008), *Marzec '68*, Kraków: Znak, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.
- Oseka P. (2015), *My, ludzie z Marca. Autoportret pokolenia '68*, Warszawa-Wołówiec: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Wydawnictwo Czarne.
- Palska H. (1994), *Nowa inteligencja w Polsce Ludowej. Świat przedstawień i elementy rzeczywistości*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk.
- Rolicki J. (2003), Janusz Wilhelmi, "Gazeta Wyborcza" z 21-22 czerwca.

- Rudnicki S. (1985), *Obóz Narodowo-Radykalny. Geneza i działalność*, Warszawa: Czytelnik.
- Sapiro G. (2018), *Les écrivains et la politique en France. De l'affaire Dreyfus à la guerre d'Algérie*. Paris: Seuil.
- Sawiński Z. (2010), *Zastosowania tablic w badaniach zjawisk społecznych*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk.
- Smoczyński R., Zarycki T. (2017), *Totem inteligencki. Arystokracja, szlachta i ziemiaństwo w polskiej przestrzeni społecznej*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Stola D. (2018), *Kampania antysyjonistyczna w Polsce 1967-1968*, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.
- Szczyński J. (1965), *Zmiany w strukturze klasowej społeczeństwa polskiego*, w: A. Sarapata (red.), *Przemiany społeczne w Polsce Ludowej*, Warszawa: PWN, s. 5-79.
- Wasilewski J. (1981), *Kariery społeczno-zawodowe dyrektorów*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Wroński M. (2021), *Wealth Inequality in Interwar Poland*, w: SSRN Scholarly Paper, Rochester: Social Science Research Network, ID 3950503. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3950503>
- Zagórski K., red. (1976), *Zmiany struktury i ruchliwość społeczno-zawodowa w Polsce*, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, Zarząd Wydawnictw Statystycznych i Drukarni.
- Zagórski K. (1978), *Rozwój, struktura i ruchliwość społeczna*, Warszawa: PWN.
- Zarycki T., Warczuk T. (2014), *Hegemonia inteligencka. Kapitał kulturowy we współczesnym polskim polu władzy - perspektywa "długiego trwania"*, "Kultura i Społeczeństwo", 4, s. 27-49.
- Zawistowska A. (2012), *Horyzontalne nierówności edukacyjne we współczesnej Polsce*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Żarnowski J. (1973), *Społeczeństwo Drugiej Rzeczypospolitej, 1918-1939*, Warszawa: PWN.

Hanna Dębska   HEREZJA W PRAWOZNAWSTWIE. TRAJEKTORIA POLSKIEJ SOCJOLOGII PRAWA W XX WIEKU

Adam Podgórecki's Prize (2019), ISA, <https://www.isa-sociology.org/en/research-networks/research-committees/rc12-sociology-of-law/rc12-adam-podgorecki-prize> , dostęp: 20.06.2020.

Borucka-Arctowa M. (1957), *Znaczenie badań socjologiczno-prawnych dla teorii państwa i prawa*, "Państwo i Prawo", 4/5, s. 705-716.

Borucka-Arctowa M. (1973a), *Podjęcie psychologiczne*, w: A. Łopatka (red.), *Metody badania prawa*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, s. 92-107.

Borucka-Arctowa M. (1973b), *Podjęcie socjologiczne*, w: A. Łopatka (red.), *Metody badania prawa*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, s. 76-91.

Borucka-Arctowa M. (1973c), *Socjologia prawa w Polsce powojennej. Ocena syntetyczna dorobku naukowego*, "Studia Socjologiczne", 4, s. 142-145.

Borucka-Arctowa M. (1980), *Świadomość prawna społeczeństwa polskiego*, "Ruch Prawniczy, Eko-nomiczny i Socjologiczny", 1, s. 153-165.

Bosiacki A. (2011), Polscy prawnicy w Rosji przed 1917 rokiem. Wybrane koncepcje teorii i praktyki prawa, "Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska", 58, s. 157-173.

Bosiacki A. (2016), Stanisław Ehrlich 1907-1997, w: W. Baraniewski i in. (red.), Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego po 1945 roku, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 302-311. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323523314.pp.302-311>

Bourdieu P. (1975), The Specificity of the Scientific Field and the Social Conditions of the Progress of Reason, "Social Science Information", 14, s. 19-47. <https://doi.org/10.1177/053901847501400602>

Bourdieu P. (1986), The Forms of Capital, w: J.G. Richardson (red.), Handbook of Theory and Research for Sociology of Education. The Forms of Capital, Westport: Greenwood, s. 241-258.

Bourdieu P. (1987), The Force of Law. Toward a Sociology of the Juridical Field, "The Hastings Law Journal", 38, s. 805-853.

Bourdieu P. (1988), Homo Academicus, Stanford: Stanford University Press.

Bourdieu P. (1991), The Political Ontology of Martin Heidegger, Stanford: Stanford University Press.

Bourdieu P. (1993), Field of Cultural Production. Essays on Art and Literature, New York: Columbia University Press.

Bourdieu P. (1996), The State Nobility. Elite Schools in the Field of Power, Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9781503615427>

Bourdieu P. (2001), Reguły sztuki. Geneza i struktura pola literackiego, przeł. A. Zawadzki, Kraków: Universitas.

Bourdieu P. (2004), Science of Science and Reflexivity, Chicago: The University of Chicago Press.

Bourdieu P. (2008), Zmysł praktyczny, przeł. M. Falski, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Bourdieu P., Bourdieu M.-C. (2013), Manet, une révolution symbolique. Cours au Collège de France (1998-2000), Paris: Raisons d'agir/Seuil.

Brzostek B. (2016), Życie społeczne Uniwersytetu 1945-1989, w: P.M. Majewski (red.), Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1915-1939, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 15-374. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323522041.pp.15-374>

Buczkowski K. i in. (2015), Criminality and Criminal Justice in Contemporary Poland. Sociopolitical Perspectives, London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315574844>

A Conceptual View (1979), A Conceptual View of Citation Indexing, w: Citation Indexing. Its Theory and Application in Science, Technology, and Humanities, New York 1979, <http://garfield.library.upenn.edu/ci/chapter1.PDF>, dostęp: 30.03.2020.

Connelly J. (2014), Zniewolony uniwersytet. Sowietyzacja szkolnictwa wyższego w Niemczech Wschodnich, Czechach i w Polsce 1945-1956, przeł. W. Rodkiewicz, Warszawa: Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR.

- Dębska H. (2016), Prawo jako pole. Ujęcie modelowe, "Państwo i Prawo", 9, s. 36-53.
- Dębska H. (2019a), Idea i struktura. Społeczne warunki kształtowania się filozofii i teorii prawa w Polsce, "Państwo i Prawo", 6, s. 73-90.
- Dębska H. (2019b), Między autonomią a heteronomią. Trajektoria polskiej filozofii prawa w latach 1945-1956, "Państwo i Prawo", 11/12, s. 94-113.
- Dębska H. (2021a), "Homo academicus iuridicus. Geneza i struktura akademickiego pola prawnego w warunkach półperyferyjnych", Warszawa: Uniwersytet Warszawski, nieopublikowana rozprawa doktorska.
- Dębska H. (2021b), Trajektorie i strategie. Społeczne struktury filozofii prawa, "Państwo i Prawo", 7, s. 36-60.
- Dębska H., Warczok T. (2019), Nierówności w nauce i ich uwarunkowania. Polskie (sub)pole filozofii prawa, "Przegląd Socjologiczny", nr 2, s. 55-79.
- Dębska H., Warczok T. (2022), Kapitały, inwestycje, zyski. Ekonomia praktyk naukowych w polskim polu filozofii prawa, "Państwo i Prawo", 6, w druku.
- Dziwisz E. (2008), Maria Borucka-Arctowa, Personae, "Alma Mater", 102, s. 12-19.
- Google Scholar, <https://scholar.google.com/>, dostęp: 20.06.2020.
- Hirsch J.E. (2005), An Index to Quantify an Individual's Scientific Research Output, "Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America", 102, s. 16569-16572. <https://doi.org/10.1073/pnas.0507655102>
- Jabłoński P. (2014), Polskie spory o rolę filozofii w teorii prawa, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Kładoczny P. (1998), Kształcenie prawników w Polsce w latach 1944-1989, "Studia Iuridica", 35, s. 89-113.
- Kojder A. (1999), Vita activa Adama Podgóreckiego, "Więź", 6, s. 123-132.
- Kojder A. (2001), Godność i siła prawa, Warszawa: Oficyna Naukowa.
- Kojder A. (2014a), Podgórecki Adam (16 XII 1925-18 VIII 1998), w: A. Kojder, Z. Cywiński (red.), Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 306-310. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514657>
- Kojder A. (2014b), Socjologia prawa w Polsce. Rozwój idei i instytucjonalizacja, w: A. Kojder, Z. Cywiński, Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 441-445. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514657.pp.441-445>
- Korobowicz A. (2011), Czterdzieści lat Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS, "Studia Iuridica Lublinensia", 15, s. 9-14.
- Kowalski J. (1976), Wstęp do nauk o państwie i prawie, Warszawa: PWN.
- Kowalski J., Turska A. (1961), Kilka uwag o burżuazyjnej socjologii prawa, "Państwo i Prawo", 7, s. 12-23.
- Kraśko N. (1996), Instytucjonalizacja socjologii w Polsce w latach 1920-1970, Warszawa: PWN.

- Kraśko N. (2010), Instytucjonalizacja socjologii w Polsce w latach 1970-2000, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323531692>
- Kurczewski J. (1998), Adam Podgórecki 16 XII 1925-18 VIII 1998, "Studia Socjologiczne", 3, s. 13-17.
- Kurczewski J. (2001), Sociology of law in Poland, "The American Sociologist", 32, s. 85-98. <https://doi.org/10.1007/s12108-001-1022-7>
- Kwaśniewski J. (2011), Prawo totalitarne w działaniu. Spory z PRL o prawdę i prawo, "Prace Katedry Socjologii Norm, Dewiacji i Kontroli Społecznej", 12, s. 194-235.
- Lande J. (1958), Socjologia Petrażyckiego, "Przegląd Socjologiczny", 12, s. 229-265.
- Łopatka A. (1975), Wstęp do prawoznawstwa, Warszawa: PWN.
- Małec J., Halberda J., Russek G. (2003), 150 lat dziejów Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków: Zakamycze.
- Motyka K. (1995), Miejsce teorii Leona Petrażyckiego w polskiej refleksji teoretycznoprawnej, "Roczniki Nauk Społecznych", 22/23, s. 37-46.
- Motyka K. (2018), Socjologia prawa. Od Petrażyckiego do Podgóreckiego, w: W. Szymczak (red.), Sto lat socjologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, s. 251-273.
- Nowak L., Wronkowska S. (1968), Zagadnienia integracji nauk prawnych w polskiej literaturze teoretyczno-prawnej, "Studia Metodologiczne", 5, s. 107-112.
- Oniszczyk J. (2012), Filozofia i teoria prawa, Warszawa: C.H. Beck.
- Opalek A. (2020), wywiad autorstwa H. Dębskiej.
- Opalek K. (1966), Swoistość prawoznawstwa a problemy integracji, "Państwo i Prawo", 4/5, s. 628-641.
- Opalek K. (1969), Przedmiot prawoznawstwa a problem tzw. płaszczyzn prawa, "Państwo i Prawo", 6, s. 983-995.
- Opalek K. (1985), Interdyscyplinarne związki prawoznawstwa, "Studia Filozoficzne", 2/3, s. 17-30.
- Opalek K., Wróblewski J. (1969), Zagadnienia teorii prawa, Warszawa: PWN.
- Peczenik A. (2001), Stan obecny teorii i filozofii prawa w krajach zachodnich, w: J. Stelmach (red.), Studia z filozofii prawa, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, s. 9-14.
- Perkowska U. (1995), Formacja zawodowa i intelektualna studentek Uniwersytetu Jagiellońskiego z lat 1894-1918, w: A. Żarnowska, A. Szwarc (red.), Kobieta i edukacja na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. Zbiór studiów, Warszawa: DiG, s. 39-48.
- Piętka H. (1933), Przedmiot i metoda socjologii prawa, "Themis Polska", 8, s. 3-35.
- Podgórecki A. (1962a), Eksperyment w socjologii prawa. Badania nad radami robotniczymi, "Państwo i Prawo", 1, s. 46-57.
- Podgórecki A. (1962b), V Kongres Socjologiczny w Waszyngtonie, "Państwo i Prawo", 1, s. 142-143.

- Podgórecki A. (1962c), Socjologia a nauki prawne, "Państwo i Prawo", 5/6, s. 825-835.
- Podgórecki A. (1962d), Socjologia prawa, Warszawa: Wiedza Powszechna.
- Podgórecki A. (1966a), O wynikach badań socjologicznych dotyczących niektórych zagadnień z pogranicza prawa i moralności, "Etyka", 1, s. 73-88.
- Podgórecki A. (1966b), Prestiż prawa, Warszawa: Książka i Wiedza.
- Podgórecki A. (1971), Zarys socjologii prawa, Warszawa: PWN.
- Podgórecki A. (1973), W poszukiwaniu ogólnej teorii i socjologii prawa, "Studia Socjologiczne", 4, s. 121-140.
- Podgórecki A. (1998), Nie mam rozliczeń osobistych, "Rzeczpospolita" z 14 lipca, <https://archiwum.rp.pl/artukul/184417-Nie-mam-rozliczen-osobistych.html>, dostęp: 29.12.2019.
- Rutkowski T.P. (2006), Niestabilna stabilizacja. PZPR wobec nauki (1956-1970), "Przegląd Humanistyczny", 4, s. 55-69.
- Rutkowski T.P. (2016), Na styku nauki i polityki. Uniwersytet Warszawski w PRL 1944-1989, w: P.M. Majewski (red.), Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego po 1945, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 375-692. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323522041.pp.375-692>
- Sekcja Socjologii Prawa, <https://pts.org.pl/sekcje/sekcja-socjologii-prawa/>, dostęp: 20.06.2020.
- Skąpska G. i in. (1992), Naukowa droga Jubilatki, w: G. Skąpska i in. (red.), Prawo w zmieniającym się społeczeństwie, Kraków: Uniwersytet Jagielloński, s. 5-8.
- Skoczyński J., Woleński J. (2010), Historia filozofii polskiej, Kraków: Wydawnictwo WAM.
- Sulek A. (2019), Historia PTS, <https://pts.org.pl/rys-historyczny/>, dostęp: 20.06.2020.
- Warczok T., Zarycki T. (2016), Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Warczok T., Zarycki T. (2018), Polskie nauki polityczne w perspektywie globalnej. Paradoksy ewoluującej peryferyjności, "Nauka i Szkolnictwo Wyższe", 1, s. 143-161. <https://doi.org/10.14746/nisw.2018.1.6>
- Wenklar M. (2016), Studencka rewolucja Kraków '56, Dzieje.pl, 13.10.2016, <https://dzieje.pl/artykuly-histeryczne/studencka-rewolucja-krakow-56>, dostęp: 28.12.2019.
- Wiatr J.J. (1963), Piąty Światowy Kongres Socjologiczny. Waszyngton 2-8 IX 1962, "Studia Socjologiczne", 1, s. 290-291.
- Wicenty D. (2010a), Socjologia nieposłuszna w PRL? O funkcjonowaniu Zakładu Socjologii Norm i Patologii Społecznej w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji w latach 1972-1976, w: P. Łuczeczko, D. Wicenty (red.), Jedna nauka, wiele historii. Dzieje subdyscyplin socjologicznych w Polsce, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, s. 36-57.
- Wicenty D. (2010b), Trzy dekady wobec SB. Nieznany wymiar biografii Adama Podgóreckiego, "Prace Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji", 15, s. 199-254.
- Wicenty D. (2013), Wokół projektu biografii Adama Podgóreckiego. Wyzwania koncepcyjne, metodologiczne i społeczne, "Przegląd Socjologii Jakościowej", 9, s. 82-102. <https://doi.org/10.18778/1733-8069.9.4.06>

- Wicenty D. (2018), The Experience of Oppression and the Price of Nonconformity. A Brief Biography of Adam Podgórecki, "Studies in East European Thought", 70, s. 61-81. <https://doi.org/10.1007/s11212-018-9300-x>
- Woleński J. (1992), Philosophy Inside Communism. The Case of Poland, "Studies in Soviet Thought", 43, s. 93-100. <https://doi.org/10.1007/BF00818997>
- Wróblewski J. (1959), Jerzy Lande jako teoretyk prawa, w: J. Lande, Studia z filozofii prawa, Warszawa: PWN, s. 5-82.
- Wróblewski J. (1967), Socjologia prawa a prawoznawstwo, "Państwo i Prawo", 12, s. 910-921.
- Wróblewski J. (1981), Modele prawoznawstwa a typy kształcenia prawniczego, "Państwo i Prawo", 4, s. 17-29.
- Zakrzewski W. (1973), Perspektywy rozwoju nauk prawnych w PRL, "Państwo i Prawo", 4, s. 18-32.
- Zawadzki S. (1966), Z problematyki badań empirycznych w naukach prawnych, "Państwo i Prawo", 3, s. 555-558.
- Ziemiński Z. (1970), Rola badań socjologiczno-prawnych dla teorii prawa i szczegółowych nauk prawnych, "Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny", 4, s. 121-136.
- Ziemiński Z. (1974), Metodologiczne zagadnienia prawoznawstwa, Warszawa: PWN.
- Ziemiński Z. (1975), Socjologia prawa jako nauka prawna, Warszawa-Poznań: PWN, s. 16-25.
- Żukowski P. (2011), Pierwsze habilitacje kobiet na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, w: M. Grochalska, W. Sawczuk (red.), Uniwersyteckie gry - czy płeć ma znaczenie? Wybrane dyskursy społeczno-edukacyjne, Toruń: Adam Marszałek, s. 172-209.

Maria Tyl   OD HETERONOMII DO (RELATYWNEJ) AUTONOMII. ROZWÓJ POLSKIEGO POLA SZTUKI W LATACH 1945–1981

- Boschetti A. (2020), Révolution symbolique, w: G. Sapiro (red.), Dictionnaire international Bourdieu, Paris: CNRS Éditions, s. 746-747.
- Bourdieu P. (1971), Le marché des biens symboliques, "L'Année sociologique", 22, s. 49-126.
- Bourdieu P. (1979), La Distinction. Critique sociale du jugement, Paris: Minuit.
- Bourdieu P. (1984), Homo academicus, Paris: Minuit.
- Bourdieu P. (1985), Effet de champ et effet de corps, "Actes de la recherche en sciences sociales", 59, s. 73. <https://doi.org/10.3406/arss.1985.2272>
- Bourdieu P. (1987), L'institutionnalisation de l'anomie, "Les Cahiers du Musée national d'art moderne", 19/20, s. 6-19.
- Bourdieu P. (1998), Les Règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire, Paris: Seuil.
- Bourdieu P. (2013), Manet, une révolution symbolique. Cours au Collège de France (1998-2000), Paris: Raisons d'agir/Seuil.
- Casanova P. (2008), La République mondiale des lettres, Paris: Seuil.

- Cohen-Solal A. (2009), *Leo Castelli et les siens*, Paris: Gallimard.
- Czerni K. (1989), Ślepa uliczka formalizmu, "Arka", 27, s. 70-80.
- Denord F. (2020), Corps (Esprit de), w: G. Sapiro (red.), *Dictionnaire international Bourdieu*, Paris: CNRS Éditions, s. 205.
- Dubois V. (1999), *La politique culturelle. Genèse d'une catégorie d'intervention publique*, Paris: Belin.
- Fijałkowska B. (1985), *Polityka i twórcy (1948-1959)*, Warszawa: PWN.
- Guichard Ch. (2002), Arts libéraux et arts libres à Paris au XVIIIe siècle. Peintres et sculpteurs entre corporation et Académie royale, "Revue d'histoire moderne et contemporaine", 49, s. 54-68. <https://doi.org/10.3917/rhmc.493.0054>
- Heinich N. (2015), *Harald Szeemann. Un cas singulier*, Paris: L'Échoppe.
- Joyeux-Prunel B. (2021), *Naissance de l'art contemporain 1945-1970. Une histoire mondiale*, Paris: CNRS Éditions.
- Leeman R. (2003), Pierre Restany, Venise et les cocus de l'histoire, "Critique d'art", <https://journals.openedition.org/critiquedart/1880> , dostęp: 26.05.2022. <https://doi.org/10.4000/critiquedart.1880>
- Monnier G. (1999), *L'art et ses institutions en France. De la révolution à nos jours*, Paris: Gallimard.
- Moulin R. (2009), *L'Artiste, l'institution et le marché*, Paris: Flammarion.
- Quemin A. (2002), *L'art contemporain international. Entre les institutions et le marché*, Nîmes: Jacqueline Chambon/Artprice.
- Quemin A. (2013), *Les stars de l'art contemporain. Notoriété et consécration artistiques dans les arts visuels*, Paris: CNRS Éditions.
- Quemin A. (2021), *Le monde des galeries. Art contemporain, structure du marché et internationalisation*, Paris: CNRS Éditions.
- Sapiro G. (2003), The Literary Field between the State and the Market, "Poetics", 31, s. 441-464. <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2003.09.001>
- Sapiro G., Leperlier T. (2021), Les agents de la globalisation éditoriale. Stratégies de conquête et de résistance, "Réseaux", 2/3, s. 127-153. <https://doi.org/10.3917/res.226.0127>
- Sapiro G., Leperlier T., Brahimi M.A. (2018), Qu'est-ce qu'un champ intellectuel transnational?, "Actes de la recherche en sciences sociales", 4, s. 4-11. <https://doi.org/10.3917/arss.224.0004>
- Verger A. (1991), Le champ des avant-gardes, "Actes de recherche en sciences sociales", 88, s. 2-40. <https://doi.org/10.3917/arss.p1991.88n1.0002>
- White H., White C. (1991), *La Carrière des peintres au XIXe siècle. Du système académique au marché des impressionnistes*, Paris: Flammarion.
- Wojciechowski A., red. (1992), *Polskie życie artystyczne w latach 1945-1960*, Wrocław-Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Polska Akademia Nauk.

Tomasz Warczok MIEDZY AUTONOMIĄ A ZAANGAŻOWANIEM. SYNTETYCZNE UJĘCIE DYNAMIKI I STRUKTURY POLSKIEGO POLA SOCJOLOGII

Beck U., Lash S., Giddens A. (2007), *Reflexive Modernization. Politics, Tradition and Aesthetics in the Modern Social Order*, Cambridge: Polity Press.

Benson R., Neveu E., red. (2005), *Bourdieu and the Journalistic Field*, Cambridge-Malden: Polity Press.

Bielecka-Prus J. (2009), Społeczne role socjologów w PRL, "Przegląd Socjologiczny", 58, s. 71-103.

Boltanski L. (1975), Note sur les échanges philosophiques internationaux, "Actes de la recherche en sciences sociales", 1, s. 191-99. <https://doi.org/10.3406/arss.1975.3502>

Bourdieu P. (1988), *Homo Academicus*, Stanford: Stanford University Press.

Bourdieu P. (1991a), On the Possibility of a Field of World Sociology, w: P. Bourdieu, J.S. Coleman (red.), *Social Theory for a Changing Society*, Boulder-New York: Westview Press.

Bourdieu P. (1991b), *The Political Ontology of Martin Heidegger*, Stanford: Stanford University Press.

Bourdieu P. (1993), *The Field of Cultural Production*, red. R. Johnson, New York: Columbia University Press.

Bourdieu P. (2000), *Les structures sociales de l'économie*, Paris: Seuil.

Bourdieu P. (2002), Les conditions sociales de la circulation internationale des idées, "Actes de la recherche en sciences sociales", 145, s. 3-8. <https://doi.org/10.3406/arss.2002.2793>

Bourdieu P. (2006), *Medytacje pascaliańskie*, przeł. K. Wakar, Warszawa: Oficyna Naukowa.

Bourdieu P. (2014), *On the State*, Cambridge: Polity Press.

Bourdieu P. (2015), *Sociologie générale 1*, Paris: Raisons d'agir/Seuil.

Bourdieu P. (2016a), *Manet, une révolution symbolique. Opus infinitum. Autoportrait en artiste libre. Cours au Collège de France (1998-2000)*, Paris: Raisons d'agir/Seuil.

Bourdieu P. (2016b), *Sociologie générale 2. Cours au Collège de France, 1983-1986*, Paris: Raisons d'agir/Seuil.

Bourdieu P. (2020), *Habitus and Field. General Sociology 2. Lectures at the Collège de France (1982-1983)*, Cambridge: Polity Press.

Bourdieu P. (2022), *Microcosmes. Théorie des champs*, Paris: Liber/Raisons d'agir.

Bourdieu P., Wacquant L. (2001), *Zaproszenie do socjologii refleksyjnej*, przeł. A. Sawisz, Warszawa: Oficyna Naukowa.

Bucholc M. (2016), *Sociology in Poland. To Be Continued?*, London: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/978-1-137-58187-7>

Bukowski P., Novokmet F. (2019), *Between Communism and Capitalism. Long-Term Inequality in Poland, 1892-2015*, Paris: World Inequality Lab.

- Bukraba-Rylska I. (2004), Socjolog czasu transformacji. Portret z oddali, w: M. Marody (red.), Zmiana czy stagnacja? Społeczeństwo polskie po czternastu latach transformacji, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 153-174.
- Calhoun C., red. (2008), *Sociology in America. A History*, Chicago: University of Chicago Press.
- Camic Ch. (1992), Reputation and Predecessor Selection. Parsons and the Institutionalists, "American Sociological Review", 57, s. 421-445. <https://doi.org/10.2307/2096093>
- Casanova P. (2017), Światowa republika literatury, przeł. E. Gałuszka, A. Turczyn, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Connelly J. (2014), Zniwolony uniwersytet. Sowietyzacja szkolnictwa wyższego w Niemczech Wschodnich, Czechach i Polsce 1945-1956, przeł. W. Rodkiewicz, Warszawa: Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR.
- Coulangéon Ph. (2021), *Culture de masse et société de classes. Le goût de l'altérité*, Paris: Presses Universitaires de France.
- Dębska H. (2016), Strategie wielopozycyjności w półperyferyjnym polu prawnym. Homo Academicus na rynku, w: T. Zarycki (red.), Polska jako peryferie, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 221-240.
- Domański H. (2010), Nowe ogniwa nierówności edukacyjnych w Polsce, "Studia Socjologiczne", 1, s. 7-33.
- Eyal G., Szélényi I., Townsley E.R. (2000), *Making Capitalism without Capitalists. Class Formation and Elite Struggles in Post-Communist Central Europe*, London-New York: Verso.
- Fleck Ch. (2011), *A Transatlantic History of the Social Sciences. Robber Barons, the Third Reich and the Invention of Empirical Social Research*, London-New York: Bloomsbury Academic. <https://doi.org/10.5040/9781849662932>
- Gdula M. (2017), The Warsaw School of Marxism, "Stan Rzeczy", 2, s. 197-225. <https://doi.org/10.51196/srz.13.9>
- Gdula M., Błędowska M. (2014), Jak naród nie obalił komuny, "Gazeta.pl", <https://wyborcza.pl/magazyn/7,124059,16151162,jak-narod-nie-obalil-komuny.html>, dostęp: 1.11.2021.
- Gingras Y. (2002), Les formes spécifiques de l'internationalité du champ scientifique, "Actes de la recherche en sciences sociales", 141/142, s. 31-45. <https://doi.org/10.3406/arss.2002.2816>
- Heilbron J. (2014), The Social Sciences as an Emerging Global Field, "Current Sociology", 62, s. 685-703. <https://doi.org/10.1177/0011392113499739>
- Heilbron J. (2015), *French Sociology*, Ithaca-London: Cornell University Press. <https://doi.org/10.7591/9781501701177>
- Heilbron J., Guilhot N., Jeanpierre L. (2008), Toward a Transnational History of the Social Sciences, "Journal of the History of the Behavioral Sciences", 44, s. 146-160. <https://doi.org/10.1002/jhbs.20302>
- Keim W. (2010), Pour un modèle centre-périphérie dans les sciences sociales. Aspects problématiques des relations internationales en sciences sociales, "Revue d'anthropologie des connaissances", 3, s. 570-598. <https://doi.org/10.3917/rac.011.0570>

- Keim W., Çelik E., Wöhrer V., red. (2014), *Global Knowledge Production in the Social Sciences. Made in Circulation*, Farnham-Burlington: Routledge.
- Kilias J. (2017), *Goście ze wschodu. Socjologia polska lat sześćdziesiątych XX wieku a nauka światowa*, Kraków: Nomos.
- Kraśko N. (1996), *Instytucjonalizacja socjologii w Polsce 1920-1970*, Warszawa: PWN.
- Kraśko N. (2010), *Instytucjonalizacja socjologii w Polsce 1970-2000*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323531692>
- Krzemiński I. (2012), *Metodologia jako filozofia pozytywistycznej równowagi*, w: A. Sułek (red.), *Socjologia na Uniwersytecie Warszawskim. Fragmenty historii*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, s. 320-335.
- Kwaśniewicz W. (2012), *List Władysława Kwaśniewicza (z roku 2001) do Włodzimierza Winławskiego, będący głosem w dyskusji na temat socjologii polskiej w okresie stalinowskim lat 1945-1955 (przygotował do druku adresat listu)*, "Roczniki Historii Socjologii", 2, s. 166-177.
- Kwiek M. (2012), *Changing Higher Education Policies: From the Deinstitutionalization to the Reinstitutionalization of the Research Mission in Polish Universities*, "Science and Public Policy", 39, s. 641-54. <https://doi.org/10.1093/scipol/scs042>
- Kyrtsis A.-A. (2012), *The Late Ascent of the UK to a Sociological Great Power. A Comment from the Margins*, w: S.M. Koniordos, A.-A. Kyrtsis (red.), *Routledge Handbook of European Sociology*, London-New York: Routledge, s. 391-406.
- Lamont M. (2002), *The Dignity of Working Men. Morality and the Boundaries of Race, Class, and Immigration*, New York: Harvard University Press.
- Michnik A. (2021), *Bauman nie znosił nacjonalizmu. Nie tylko polskiego. Z tej niechęci opuścił również Izrael*, "Gazeta Wyborcza" z 11 czerwca.
- Motrenko J.B. (2010), *Badanie zespołu Alaina Touraine'a nad Solidarnością. Historia i konsekwencje*, "Kultura i Społeczeństwo", 54, s. 117-140. <https://doi.org/10.35757/KiS.2010.54.4.7>
- Motrenko J.B. (2021), *Przełom antypozytywistyczny w polskiej socjologii. Analiza teoretyczna kręgu myślowego Stefana Nowaka*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Münch R. (1991), *American and European Social Theory. Cultural Identities and Social Forms of Theory Production*, "Sociological Perspectives", 34, s. 313-335. <https://doi.org/10.2307/1389514>
- Nowak S., red. (1991), *Studenci Warszawy. Studium długofalowych przemian postaw i wartości*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Ossowski S. (1947), *Doktryna marksistowska na tle dzisiejszej epoki*, "Myśl Współczesna", 12, s. 501-513.
- Ossowski S. (1963), *Class Structure in the Social Consciousness*, New York: Free Press of Glencoe.
- Pinto L. (2009), *Le café du commerce des penseurs. À propos de la doxa intellectuelle*, Bellecombeen-Bauges: Éditions du Croquant.
- Pollak M. (1979), *Paul F. Lazarsfeld, fondateur d'une multinationale scientifique*, "Actes de la recherche en sciences sociales", 25, s. 45-60. <https://doi.org/10.3406/arss.1979.2622>

- Sapiro G. (1999), *La guerre des écrivains. 1940-1953*, Paris: Fayard.
- Soulié Ch. (1995), Anatomie du goût philosophique, "Actes de la recherche en sciences sociales", 109, s. 3-28. <https://doi.org/10.3917/arss.p1995.109n1.0003>
- Steinmetz G. (2009), *The Politics of Method in the Human Sciences. Positivism and Its Epistemological Others*, Durham: Duke University Press.
- Sulek A. (2011), *Obrazy z życia socjologii w Polsce*, Warszawa: Oficyna Naukowa.
- Sulek R. (2012), Droga Stefana Czarnowskiego do katedry socjologii w Uniwersytecie Warszawskim, w: A. Sulek (red.), *Socjologia na Uniwersytecie Warszawskim. Fragmenty historii*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, s. 63-96.
- Szacki J., red. (1995), *Sto lat socjologii polskiej. Od Supińskiego do Szczepańskiego*, Warszawa: PWN.
- Wallerstein I. (2007), *Analiza systemów-światów. Wprowadzenie*, przeł. K. Gawlicz, M. Starnawski, Warszawa: Dialog.
- Wallerstein I. (2011), *Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century*, Berkeley: University of California Press.
- Warczuk T. (2016a), Globalne pole nauk społecznych a socjologia polska. Zarys centroperyferyjnego przepływu idei, w: T. Zarycki (red.), *Polska jako peryferie*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 170-186.
- Warczuk T. (2016b), Teodyce społeczne i porządek symboliczny. (Re)produkcja nierówności klasowych w polskim dyskursie naukowym, w: G. Skąpska, M. Szczepański, Ż. Stasienuk (red.), *Co po kryzysie?*, Warszawa: Polskie Towarzystwo Socjologiczne.
- Warczuk T., Beyer S. (2021), The Logic of Knowledge Production. Power Structures and Symbolic Divisions in the Elite Field of American Sociology, "Poetics", 87, s. 1-18. <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2021.101531>
- Warczuk T., Wowrzeczka-Warczuk J. (2009), Śląskie (sub)pole sztuki. Geneza, struktura, znaczenie, "Studia Socjologiczne", 4, s. 295-313.
- Warczuk T., Zarycki T. (2014a), Bourdieu Recontextualized. Redefinitions of Western Critical Thought in the Periphery, "Current Sociology", 62, s. 334-351. <https://doi.org/10.1177/0011392114523974>
- Warczuk T., Zarycki T. (2014b), (Ukryte) zaangażowanie i (pozorna) neutralność. Strukturalne ograniczenia rozwoju socjologii krytycznej w warunkach półperyferyjnych, "Stan Rzeczy", 1, s. 129-158. <https://doi.org/10.51196/srz.6.7>
- Warczuk T., Zarycki T. (2016), *Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Wedel J. (2007), *Prywatna Polska*, przeł. S. Kowalski, Warszawa: Trio.
- Wiatr J.J. (1977), *Socjologia stosunków politycznych*, Warszawa: PWN.
- Wiatr J.J. (2011), *Życie w ciekawych czasach*, Warszawa: Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji.
- Winclawski W. (2009), Dzieje socjologii polskiej (1860-1939) w zwierciadle bibliometrii (próba weryfikacji metody), "Przegląd Socjologiczny", 58, s. 33-52.

Winclawski W. (2012), "Wstęp do socjologii" Floriana Znanieckiego. Wyzwanie rzucone polskiej socjologii i jego następstwa (dziewięćdziesiąta rocznica publikacji dzieła), "Roczniki Historii Socjologii", 2, s. 5-18.

Zarycki T., Warczok T. (2014), Hegemonia inteligencka. Kapitał kulturowy we współczesnym polskim polu władzy - perspektywa "długiego trwania", "Kultura i Społeczeństwo", 4, s. 27-49.

Tomasz Zarycki POLE JĘZYKOZNAWCZO-LITERATUROZNAWCZE W POLSCE. W POSZUKIWANIU STRUKTURALNYCH CZYNNIKÓW JEGO WZLOTÓW I UPADKU NA PRZESTRZENI „DŁUGIEGO XX WIEKU”

Adamska-Sałaciak A. (2001), Jan Baudouin de Courtenay's Contribution to General Linguistics, w: E.F.K. Koerner, A. Szwedek (red.), Towards a History of Linguistics in Poland. From the Early Beginnings to the End of the Twentieth Century, Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, s. 175-208. <https://doi.org/10.1075/sihols.102.10ada>

Althusser L. (1971), Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes towards an Investigation), w: L. Althusser, Lenin and Philosophy and Other Essays, New York: Monthly Review Press, s. 85-126.

Bajerowa I. (2002), Dwie szkoły językoznawstwa polonistycznego XX w. Konflikty i współpraca, "Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki", 11, s. 9-20.

Baluch J. (1998), Czeskie inspiracje polskiego językoznawstwa, w: J. Wyrozumski (red.), Czechi i Polska na szlakach ich kulturalnego rozwoju, Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury, s. 207-213.

Bogusławski A. (2014), Leon Zawadowski. Szkic z perspektywy osobistej, "Linguistica Copernicana", 11, s. 15-28. <https://doi.org/10.12775/LinCop.2014.033>

Bourdieu P. (1988), L'Ontologie politique de Martin Heidegger, Paris: Minuit.

Bourdieu P. (2012), Sur l'État. Cours au Collège de France (1989-1992), Paris: Raisons d'agir/Seuil.

Casanova P. (2017), Światowa republika literatury, przeł. E. Gałuszka, A. Turczyn, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Chałasiński J. (1946), Społeczna genealogia inteligencji polskiej, Warszawa: Czytelnik.

Connelly J. (2014), Zniewolony uniwersytet. Sowietyzacja szkolnictwa wyższego w Niemczech Wschodnich, Czechach i Polsce 1945-1956, Warszawa: Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR.

Dobrzyńska T. (2003), Maria Renata Mayenowa, w: B. Chodźko, E. Feliksiak, E. Konończuk (red.), Okna pamięci. Maria Renata Mayenowa (1910-1988), Białystok: Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział Białostocki; Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Filologii Polskiej, s. 73-85.

Doroszewski W. (2016/1974), Jan Niecisław Baudouin de Courtenay, w: P. Salwa, A.K. Wróblewski (red.), Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1915-1945 (A-L), Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 82-93. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323523376.pp.82-93>

- Dumont L. (2018), *Théories sans frontières? Les théories littéraires en France et la construction d'un espace transnational, années 1960-années 1970*, "Actes de la recherche en sciences sociales", 4, s. 46-63. <https://doi.org/10.3917/arss.224.0046>
- Duszek A. (1998), *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa: PWN.
- Ejchenbaum B.M. (1970), *Styl oratorski Lenina*, w: M.R. Mayenowa, Z. Saloni (red.), *Rosyjska szkoła stylistyki*, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, s. 514-532.
- Eyal G., Szelényi I., Townsley E.R. (1998), *Making Capitalism without Capitalists. Class Formation and Elite Struggles in Post-Communist Central Europe*, London-New York: Verso.
- Gierowski P. (2013), *Struktury historii. O czeskim projekcie dziejów literatury na tle recepcji praskiego strukturalizmu w Polsce*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Gierowski P. (2018), *Praski strukturalizm. Przekroje, miejsca, tożsamości*, Kraków: Scriptum.
- Głowiński M. (2006), *Pani Mayenowa. Próba portretu*, w: B. Chodźko, E. Feliksiak, M. Olesiewicz (red.), *Obecność. Maria Renata Mayenowa (1908-1988)*, Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, s. 17-32.
- Głowiński M. (2009), *Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe*, Kraków: Universitas.
- Głowiński M. (2014), *Totalitarian Speech*, przeł. S. Bill, Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Głowiński M., Nasiłowska A. (1994), *Strukturalizm, modernizm i cień marksizmu*. (Z Michałem Głowińskim rozmawia Anna Nasiłowska), "Teksty Drugie", 29/30, s. 5-16.
- Głowiński M., Wołowicz G. (2018), *Czas nieprzewidywany. Długa rozprawa bez pana, wójta i plebana*, Warszawa: Wielka Litera.
- Górny M. (2014), *Wielka wojna profesorów. Nauki o człowieku (1912-1923)*, Warszawa: Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk.
- Grochowska M., Balcer A. (2020), *Niepowołany mentor z Petersburga i "Kultura"* (z M. Grochowską rozmawia A. Balcer), "Nowa Europa Wschodnia", 4, s. 121-127.
- Hopenzand J.D. (1937), *Mowa pozornie zależna w kontekście "Czarnych skrzydeł"*, w: *Prace ofiarowane Kazimierzowi Wóycickiemu*, Wilno: Skład Główny. Dom Książki Polskiej, s. 371-406.
- Jaszczuk A. (1999), *Liberalna Atlantyda. Główne nurty liberalizmu polskiego 1870-1939*, Warszawa: KB.
- Karcz A. (2002), *The Polish Formalist School and Russian Formalism*, Rochester-Kraków: University of Rochester Press, Jagiellonian University Press.
- Kichelewski A. i in. (2019), *Les Polonais et la Shoah. Une nouvelle école historique*, Paris: CNRS Éditions.
- Kilias J. (2017), *Goście ze wschodu. Socjologia polska lat sześćdziesiątych XX wieku a nauka światowa*, Kraków: Nomos.
- Koerner E.F.K., Szwedek A., red. (2001), *Towards a History of Linguistics in Poland. From the Early Beginnings to the End of the Twentieth Century*, Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. <https://doi.org/10.1075/sihols.102>

Kongres Nauki Polskiej (1951a), Referat podsekcji badań literackich, Warszawa: Sekcja Nauk Społecznych i Humanistycznych.

Kongres Nauki Polskiej (1951b), Referat podsekcji językoznawstwa, Warszawa: Sekcja Nauk Społecznych i Humanistycznych.

Kostkiewiczowa T. (2006), Rola działalności organizacyjnej Marii Renaty Mayenowej w rozwoju polskiej nauki o literaturze po 1956 roku, w: B. Chodźko, E. Feliksiak, M. Olesiewicz (red.), Obecność. Maria Renata Mayenowa (1908-1988), Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, s. 37-44.

Kott J. (1948), O "Lalce" Bolesława Prusa, Warszawa: Książka i Wiedza.

Krasowski R. (2002), Czekaając na odwilż, czyli umysł nadal zniewolony, "Życie" z 29 kwietnia.

Labbé M. (2019), La nationalité, une histoire de chiffres. Politique et statistiques en Europe Centrale (1848-1919), Paris: Les Presses de Sciences. <https://doi.org/10.3917/scpo.labbe.2019.01>

Mayenowa M.R. (1949), Poetyka opisowa. Opis utworu literackiego: książka pomocnicza dla nauczyciela, Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.

Mayenowa M.R. (1979), Poetyka teoretyczna. Zagadnienia języka, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Mayenowa M.R. (1983), Structural Thought in Poland, "Russian Literature", 13, s. 313-331. [https://doi.org/10.1016/0304-3479\(83\)90036-4](https://doi.org/10.1016/0304-3479(83)90036-4)

Mayenowa M.R. (2003), Manfred Kridl (11 października 1882 - 4 lutego 1957), w: B. Chodźko, E. Feliksiak, E. Konończuk (red.), Okna pamięci. Maria Renata Mayenowa (1910-1988), Białystok: Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział Białostocki; Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Filologii Polskiej, s. 31-40.

Mayenowa M.R., Saloni Z., red. (1970), Rosyjska szkoła stylistyki, Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Mrugalski M. (2020), Dawid Hopensztand. "Satyry" Krasickiego (Próba morfologii i semantyki), w: D. Ulicka (red.), Wiek teorii. Antologia 1, Warszawa: Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, s. 179-183.

Okoniowa J. (2011), Szkoła dialektologiczna Kazimierza Nitscha, w: R. Majkowska, T. Filip (red.), Kazimierz Nitsch 1874-1958. Materiały z posiedzenia naukowego w dniu 20 czerwca 2008 r., Kraków: Polska Akademia Umiejętności, s. 19-29.

Pilshchikov I. (2019), The Prague School at the "Crossroads of Cultures" (on Multilingualism in the Correspondence of the Prague Linguistic Circle), "Rhema. Pema", 3, s. 25-52. <https://doi.org/10.31862/2500-2953-2019-3-25-52>

Pilshchikov I., Trunin M. (2016), The Tartu-Moscow School of Semiotics. A Transnational Perspective, "Sign Systems Studies", 44, s. 368-401. <https://doi.org/10.12697/SSS.2016.44.3.04>

Pleskot P., Rutkowski T.P., red. (2009), Spętana Akademia. Polska Akademia Nauk w dokumentach władz PRL. T. 1: Materiały Służby Bezpieczeństwa (1967-1987), Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej.

Pomian K. (2017), Tytuły, które były dla mnie w życiu ważne, to tytuły moich książek - rozmowa z prof. Krzysztofem Pomianem, laureatem nagrody FNP 2017, <https://www.fnp.org.pl/tytuły->

[ktore-byly-dla-mnie-w-zyciu-wazne-to-tytuly-moich-ksiazek-rozmowa-z-prof-krzysztofem-pomianem-laureatem-nagrody-fnp-2017/](#) , dostęp: 12.03.2022.

Pszczołowska L. (1989), Maria Renata Mayenowa, "Biuletyn Polonistyczny", 32, s. 168-174.

Puzynina J., Pajdzińska A. (1996), Etyka słowa, w: J. Miodek (red.), O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny. Forum Kultury Słowa, Wrocław: Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej, s. 26-35.

Romer E. (2010), Pamiętnik paryski 1918-1919. T. 1, Wrocław: Oficyna Wydawnicza Foka.

Roueff O. (2013), Les homologues structurales: une magie sociale sans magiciens? La place des intermédiaires dans la fabrique des valeurs, w: Ph. Coulangeon, J. Duval (red.), Trente ans après La Distinction, de Pierre Bourdieu, Paris: La Découverte, s. 153-164.

<https://doi.org/10.3917/dec.coula.2013.01.0153>

Saloni Z. (2003), Wspomnienie o Marii Renacie Mayenowej, w: B. Chodźko, E. Feliksiak, E. Konończuk (red.), Okna pamięci. Maria Renata Mayenowa (1910-1988), Białystok: Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział Białostocki; Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Filologii Polskiej, s. 57-71.

Sapiro G. (2009), Modèles d'intervention politique des intellectuels. Le cas français, "Actes de la recherche en sciences sociales", 1, s. 8-31. <https://doi.org/10.3917/arss.176.0008>

Sapiro G., Dumont L. (2020), The International Circulation of Structuralism. Between Appropriations and Rejections, w: G. Sapiro, M. Santoro, P. Baert (red.), Ideas on the Move in the Social Sciences and Humanities, Basingstoke: Palgrave Macmillan, s. 31-54.

https://doi.org/10.1007/978-3-030-35024-6_2

Sapiro G., Rabot C., red. (2017), Profession? Écrivain, Paris: CNRS Éditions.

Schiller J. (2008), Universitas rossica. Koncepcja rosyjskiego uniwersytetu 1863-1917, Warszawa: Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk, Wydawnictwo Retro-Art.

Sławiński J. (2003), MRM, w: B. Chodźko, E. Feliksiak, E. Konończuk (red.), Okna pamięci. Maria Renata Mayenowa (1910-1988), Białystok: Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział Białostocki; Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Filologii Polskiej, s. 11-21.

Smoczyński W. (2001), Jerzy Kuryłowicz as Indo-Europeanist and Theorist of Language, w: E.F.K. Koerner, A. Szwedek (red.), Towards a History of Linguistics in Poland. From the Early Beginnings to the End of the Twentieth Century, Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, s. 255-272. <https://doi.org/10.1075/sihols.102.13smo>

Sosnowska A. (2018), Explaining Economic Backwardness. Post-1945 Polish Historians on Eastern Europe, Budapest: Central European University Press.

Tihanov G. (2007), Dlaczego nowoczesna teoria literatury narodziła się w Europie Środkowej i Wschodniej? (I dlaczego dziś jest martwa?), przeł. M. Adamiak, "Teksty Drugie", 4, s. 131-152.

Tihanov G. (2019), The Birth and Death of Literary Theory. Regimes of Relevance in Russia and Beyond, Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9781503609730>

Ulicka D. (2018), Przegapiona okazja, "Teksty Drugie", 6, s. 217-230. <https://doi.org/10.18318/td.2018.6.16>

Ulicka D. (2020a), Między światami. Rzeczywistość w literaturze - literatura w rzeczywistości - rzeczywistość literatury, w: D. Ulicka (red.), *Wiek teorii. Sto lat nowoczesnego literaturoznawstwa polskiego*, Warszawa: Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, s. 541-602.

Ulicka D. (2020b), Rzut oka na nowoczesne polskie literaturoznawstwo teoretyczne, w: D. Ulicka (red.), *Wiek teorii. Sto lat nowoczesnego literaturoznawstwa polskiego*, Warszawa: Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, s. 9-160.

Wieczorkiewicz B. (1959), Życie i działalność naukowa Stanisława Szobera, w: S. Szober, *Wybór pism*, red. B. Wieczorkiewicz, Warszawa: PWN, s. 7-22.

Wróbel S. (2012), Efekt interpelacji, "Teksty Drugie", 3, s. 22-33.

Zarycki T. (2011), Peryferie czy pogranicza? Krytyczne spojrzenie na współczesne sposoby posługiwania się pojęciem "pogranicza", w: B. Jałowiecki, S. Kaprański (red.), *Peryferie i pogranicza. O potrzebie różnorodności*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 33-54.

Zarycki T. (2013), Aleksander Lednicki i los jego środowiska, Polonii w Rosji, na przełomie XIX i XX wieku jako zwierciadło przemian polskiego pola władzy, "Sprawy Narodowościowe", 42, s. 67-83. <https://doi.org/10.11649/sn.2013.004>

Zarycki T. (2015), Modernizacja kulturowa i psychologiczna jako ideologia inteligenckiej hegemonii, "Przegląd Socjologiczny", 64, s. 45-68.

Zarycki T. (2020), Why Geography in Poland Has Never Radicalized. Political and International Entanglements of Polish Geography Seen through the Prism of Antoni Kukliński's Professional Trajectory, "Serendipities. Journal for the Sociology and History of the Social Sciences", 5, s. 47-70. <https://doi.org/10.7146/serendipities.v5i1-2.126109>

Zarycki T., Warczok T. (2014), Hegemonia inteligencka. Kapitał kulturowy we współczesnym polskim polu władzy - perspektywa "długiego trwania", "Kultura i Społeczeństwo", 4, s. 27-49.

Zysiak A. (2016), Punkty za pochodzenie. Powojenna modernizacja i uniwersytet w robotniczym mieście, Kraków: Nomos.

Żółkiewski S. (1946), Slovo a slovesnost, "Kuźnica", 15, s. 11-12.

Żółkiewski S. (1973), *Kultura literacka (1918-1932)*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Valentin Behr   NAUKI HISTORYCZNE W PRL: AUTONOMICZNE CZY HETERONOMICZNE? PERSPEKTYWA SOCJOLOGII PÓL

Balasiński J. (2004), La Pologne: un « cas clinique » ? Autonomie culturelle et régime de type soviétique, "Transitions", 43, s. 23-40.

Beauvois D. (1991), Être historien en Pologne. Les mythes, l'amnésie et la « vérité », "Revue d'histoire moderne et contemporaine", 38, s. 353-386. <https://doi.org/10.3406/rhmc.1991.1596>

Behr V. (2017a), Historical Policy-Making in Post-1989 Poland. A Sociological Approach to the Narratives of Communism, "European Politics and Society", 18, s. 81-95. <https://doi.org/10.1080/23745118.2016.1269447>

Behr V. (2017b), "Science du passé et politique du présent en Pologne. L'histoire du temps présent (1939-1989), de la Genèse à l'Institut de la Mémoire Nationale", thèse de doctorat en science politique, Strasbourg: Université de Strasbourg.

Behr V. (2020), La politique publique de l'histoire et le « bon changement » en Pologne, "Revue d'études comparatives Est-Ouest", 51, s. 73-103. <https://doi.org/10.3917/receo1.511.0073>

Behr V. (2021a), How Historians Got Involved in Memory Politics. Patterns of the Historiography of the Polish People's Republic before and after 1989, "East European Politics and Societies", 20, s. 1-22. <https://doi.org/10.1177/08883254211018777>

Behr V. (2021b), Powojenna historiografia polska jako pole walki. Studium z socjologii wiedzy i polityki, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323554301>

Bourdieu P. (1976), Le champ scientifique, "Actes de la recherche en sciences sociales", 2, s. 88-104. <https://doi.org/10.3406/arss.1976.3454>

Bourdieu P. (1997), Les usages sociaux de la science. Pour une sociologie clinique du champ scientifique, Paris: Éditions Quæ. <https://doi.org/10.3917/quae.bourd.1997.01>

Combe S., red. (2009), Archives et histoire dans les sociétés postcommunistes, Paris: La Découverte. <https://doi.org/10.3917/dec.combe.2009.01>

Connelly J. (2000), Captive University. The Sovietization of East German, Czech and Polish Higher Education, 1945-1956, Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Constantin A. (2018), Le Mémorial de Sighet, entre « devoir de mémoire » et contraintes de l'histoire. Analyse sociologique d'une réussite improbable, "Studia Politica", 18, s. 507-543.

Czyżewski A. (2007), Proces destalinizacji polskiej nauki historycznej w drugiej połowie lat 50. XX wieku, Warszawa: PWN.

Dalecki J. (1998), Historicizing with Adam Michnik, "Constellations", 4, s. 399-419. <https://doi.org/10.1111/1467-8675.00064>

Dubois V. (2014), L'action de l'État, produit et enjeu des rapports entre espaces sociaux, "Actes de la recherche en sciences sociales", 1, s. 11-25. <https://doi.org/10.3917/arss.201.0011>

Gensburger S., Lefranc S. (2017), À quoi servent les politiques de mémoire?, Paris: Les Presses de Sciences. <https://doi.org/10.3917/scpo.gensb.2017.01>

Górny M. (2007), From the Splendid Past into the Unknown Future. Historical Studies in Poland after 1989, w: S. Antohi, B. Trencsényi, P. Apor (red.), Narratives Unbound. Historical Studies in Post-Communist Eastern Europe, Budapest-New York: Central European University Press, s. 101-172. <https://doi.org/10.1515/9786155211294-003>

Hartog F., Revel J., red. (2001), Les usages politiques du passé, Paris: L'École des hautes études en sciences sociales. <https://doi.org/10.4000/books.editionsehess.13822>

Hübner P. (1999), The Last Flight of Pegasus. The Story of the Polish Academy of Science and Letters and of the Warsaw Scientific Society, 1945-1952, "East European Politics and Societies", 13, s. 71-116. <https://doi.org/10.1177/0888325499013001003>

Kersten A. (1980), Nasze jest dobro i zło [wywiad], "Kamena", 25, <https://fundacja.kerstens.org/nasze-jest-dobro-i-zlo/>, dostęp: 26.05.2022.

- Kormanowa Ź. (1950/1951), Referat podsekcji historii sekcji nauk społecznych i humanistycznych na I Kongres Nauki Polskiej, "Kwartalnik Historyczny", 2, s. 253-326.
- Kriegseisen W. (2005), "Kwartalnik Historyczny". Zarys dziejów czasopisma naukowego, "Kwartalnik Historyczny", 112, s. 5-27.
- Kula W. (1956), W sprawie naszej polityki naukowej, "Kwartalnik Historyczny", 3, s. 151-166.
- Kula W. (1989), Mon « éducation sentimentale », "Annales. Économies, Sociétés, Civilisations", 44, s. 133-146. <https://doi.org/10.3406/ahess.1989.283580>
- Leśnodorski B. (1955), Nauka historii w pierwszym dziesięcioleciu Polski Ludowej. Główne kierunki badań, "Kwartalnik Historyczny", 1, s. 17-58.
- Madajczyk C. (1957), O badaniach w zakresie najnowszej historii Polski, "Kwartalnik Historyczny", 1, s. 47-56.
- Manteuffel T. (2005), Warunki rozwoju nauki historycznej w dziesięcioleciu 1948-1958, w: J. Łukasiewicz, M. Mycielski, J. Tyszkiewicz (red.), Tradycje i współczesność. Księga pamiątkowa Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego 1930-2005, Warszawa: DiG, s. 360-372.
- Pleskot P. (2010), Intelktualni sąsiedzi. Kontakty historyków polskich ze środowiskiem "Annales" 1945-1989, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej.
- Poupeau F. (2003), Une sociologie d'État. L'école et ses experts en France, Paris: Raisons d'agir.
- Romek Z. (2010), Cenzura a nauka historyczna w Polsce 1944-1970, Warszawa: Neriton.
- Rutkowski T.P. (2007), Nauki historyczne w Polsce 1944-1970. Zagadnienia polityczne i organizacyjne, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Rutkowski T.P. (2008a), Rola Wydziału Historii Partii KC PPR/PZPR w kształtowaniu polityki historycznej w Polsce (1946-1956), w: S.M. Nowinowski, J. Pomorski, R. Stobiecki (red.), Pamięć i polityka historyczna. Doświadczenia Polski i jej sąsiadów, Łódź: Instytut Pamięci Narodowej, s. 357-371.
- Rutkowski T.P. (2008b), Władze PRL i historycy. Okres gomułkowski (1956-1970), "Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej", 86, s. 97-103.
- Sapiro G. (1999), La guerre des écrivains. 1940-1953, Paris: Fayard.
- Sapiro G. (2009), Modèles d'intervention politique des intellectuels. Le cas français, "Actes de la recherche en sciences sociales", 1, s. 8-31. <https://doi.org/10.3917/arss.176.0008>
- Siewierski T. (2009), Małowist, historyk z Ligi Mistrzów, "Gazeta Wyborcza" z 21 grudnia, <https://wyborcza.pl/7,76842,7381884,malowist-historyk-z-ligi-mistrzow.html#ixzz2wV4VenMk>, dostęp: 26.05.2022.
- Siewierski T. (2012), Komuniści i historycy. Polski ruch robotniczy w badaniach uczonych w PRL - wybrane aspekty, w: D. Magier (red.), Partia Komunistyczna w Polsce. Struktury, ludzie, dokumentacja, Lublin: Archiwum Państwowe, s. 463-479.
- Skibiński P., Wiścicki T., Wysocki M., red. (2011), Historycy i politycy. Polityka pamięci w III RP, Warszawa: DiG.
- Stobiecki R. (2007), Historiografia PRL. Ani dobra, ani mądra, ani piękna... ale skomplikowana, Warszawa: Trio.

Stobiecki R. (2020), *Historiografia PRL. Zamiast podręcznika*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Terlecki R. (2000), *Uniwersytet Latający i Towarzystwo Kursów Naukowych 1977-1981*, Kraków-Rzeszów: Instytut Europejskich Studiów Społecznych.

Warczuk T., Zarycki T. (2014), Bourdieu Recontextualized. Redefinitions of Western Critical Thought in the Periphery, "Current Sociology", 62, s. 334-351.
<https://doi.org/10.1177/0011392114523974>

Wereszycki H. (1957), Pesymizm błędnych tez, "Kwartalnik Historyczny", 4/5, s. 12-30.

Zalewski F. (2004), Crise et changement chez Pierre Bourdieu. Une mise à l'épreuve à partir du passage à la démocratie en Pologne, "Transitions", 43, s. 11-22.

Zarycki T., Smoczyński R., Warczuk T. (2017), The Roots of Polish Culture-Centered Politics. Toward a Non-Purely Cultural Model of Cultural Domination in Central and Eastern Europe, "East European Politics and Societies", 31, s. 360-381.
<https://doi.org/10.1177/0888325417692036>

Andrzej Turkowski, Tomasz Zarycki   OD PARADYGMATU ZALEŻNOŚCI DO NEOLIBERALIZMU. NIEDOSTRZEŻONA REWOLUCJA W POLSKIM POLU NAUK SPOŁECZNYCH

Antonowicz D. (2015), *Między siłą globalnych procesów a lokalną tradycją. Polskie szkolnictwo wyższe w dobie przemian*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Attaché (2005), Notes dyplomatyczny, "Przegląd", <https://www.tygodnikprzeglad.pl/notes-dyplomatyczny-92/>, dostęp: 17.09.2021.

Babones S. (2013), A Structuralist Approach to the Economic Trajectories of Russia and the Countries of East-Central Europe since 1900, "Geopolitics", 18, s. 514-535.
<https://doi.org/10.1080/14650045.2012.748657>

Batou J., Szlajfer H. (2010), Introduction. "I Chased after Polish Grain all over the World", w: J. Batou, H. Szlajfer (red.), *Western Europe, Eastern Europe and World Development 13th-18th Centuries. Collection of Essays of Marian Małowist*, Leiden: Brill.
<https://doi.org/10.1163/ej.9789004179172.i-438>

Bąblewski Z. (1985), *Teoria rozwoju krajów słabo rozwiniętych jako dyscyplina nauk społecznych*, Warszawa: Instytut Gospodarki Krajów Rozwijających się Szkoły Głównej Planowania i Statystyki.

Behr V. (2021), *Powojenna historiografia polska jako pole walki. Studium z socjologii wiedzy i polityki*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323554301>

Berend I.T. (1996), *Central and Eastern Europe, 1944-1993. Detour from the Periphery to the Periphery*, Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511581748>

Bohle D. (2005), Is Europe a Better World Power? Failing the Test in Eastern Europe, w: L. Panitch, C. Leys (red.), *Socialist Register 2005. The Empire Reloaded*, London: Merlin Press, s. 145-155.

Böröcz J., Sarkar M. (2005), What is the EU?, "International Sociology", 20, s. 153-173.
<https://doi.org/10.1177/0268580905052367>

Borodziej W., Dębski S. (2009), Wstęp, w: W. Borodziej, S. Dębski (red.), *Modernizacja, centrum, peryferie. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Ryszarda Stemplowskiego*, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, s. 11-17.

Clairat J. (2013), Le pouvoir de la multipositionnalité? L'apport de l'analyse de réseaux pour explorer les liens entre positions des acteurs et circulations des savoirs. Le cas du Conseil d'analyse économique, 1997-2010, "Communication présentée à la XIIème Congrès de l'Association Française de Science Politique, Paris, 9-11 juillet 2013".

Cunningham S. (1999), Made in Brazil. Cardoso's Critical Path from Dependency via Neoliberal Options and the Third Way in the 1990s, "European Review of Latin American and Caribbean Studies. Revista Europea de Estudios Latinoamericanos y del Caribe", 67, s. 75-86.

Czyżowicz W. (1985), *Współczesne doktryny społeczno-gospodarcze i polityczne Ameryki Łacińskiej. Na przykładzie prac Raula Prebisha i Celso Furtado*, Warszawa: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Akademia Nauk Społecznych.

Domańska E., Stobiecki R., Wiślicz T., red. (2014), *Historia - dziś. Teoretyczne problemy wiedzy o przeszłości*, Kraków: Universitas. "Estudios Latinoamericanos" (1992), 14.

Gielewska A., Dzierżanowski M. (2018), *Antoni Macierewicz. Biografia nieautoryzowana*, Kraków: Znak.

Ginelli Z. (2018), Hungarian Experts in Nkrumah's Ghana. Decolonization and Semiperipheral Postcoloniality in Socialist Hungary, "Mezosfera", 5, <http://mezosfera.org/hungarian-experts-in-nkrumahs-ghana/>, dostęp: 17.09.2021.

Iwiński T. (1974), *Kompradorskie reżimy polityczne Ameryki Łacińskiej na przykładzie Paragwaju*, Warszawa: Wyższa Szkoła Nauk Społecznych przy KC PZPR.

Iwiński T. (1986), *Współczesny neokolonializm*, Warszawa: Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej.

Kamiński A., Kurczewska J. (2014), Polityczne wędrowanie. Jak może się tworzyć w Polsce ustrój demokratyczny?, w: A. Kamiński, *Dezercja elit. Konsolidacja ustroju politycznego w pokomunistycznej Polsce*, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, s. 81-106.

Khoros V.G. (1984), *Populism, Its Past, Present, and Future*, Moscow: Progress Publishers.

Kieniewicz J. (1992), Situation, Colonialism, Backwardness. On the Possibilities of Comparative Studies of Eastern Europe and Latin America, "Estudios Latinoamericanos", 14, s. 81-85.

Kilias J. (2017), *Goście ze wschodu. Socjologia polska lat sześćdziesiątych XX wieku a nauka światowa*, Kraków: Nomos.

Kozak Z., Wziątek-Kubiak A. (1991), *Dependence Contra Development. The Approaches of Dependency School*, Warszawa: Wydawnictwa Uczelniane Szkoły Głównej Planowania i Statystyki.

Kuźniar R., Michalski C. (2014), Kuźniar: Nie zdołamy ukryć Polski na peryferiach, "Krytyka Polityczna", <https://krytykapolityczna.pl/swiat/ue/kuzniar-nie-zdolamy-ukryc-polski-na-peryferiach/>, dostęp: 20.09.2021.

- Łepkowski T. (1987), Przetrawianie narodu i niepodległość państwa. W kręgu zagadnień polskiego roku 1918, w: T. Łepkowski, Rozważania o losach polskich, Londyn: Puls, s. 66-82.
- Milewski J.J. (1981), Capitalism in Nigeria and Problems of Dependence, w: D. Seers (red.), Dependency Theory. A Critical Reassessment, London: Pinter.
- Mörner M. (1994), [Rec.] Contemporary Societies in a Comparative Perspective. Eastern Europe and Latin America in the Twentieth Century, "The Hispanic American Historical Review", 74, s. 542-544. <https://doi.org/10.1215/00182168-74.3.542>
- Olechowski A. (2009), W drodze z peryferii do centrum, w: W. Borodziej, S. Dębski (red.), Modernizacja, centrum, peryferie. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Ryszarda Stemplowskiego, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, s. 321-324.
- Ozieranski P., King L.P. (2017), Governing Drug Reimbursement Policy in Poland. The Role of the State, Civil Society, and the Private Sector, "Theory and Society", 46, s. 577-610. <https://doi.org/10.1007/s11186-017-9300-8>
- Palma J.G. (2016), The Dependency School and Its Aftermath. Why Latin America's Critical Thinking Switched from One Type of Absolute Certainties to Another, w: E. Reinert, J. Ghosh, R. Kattel (red.), Handbook of Alternative Theories of Economic Development, Cheltenham: Edward Elgar, s. 386-415. <https://doi.org/10.4337/9781782544685.00028>
- Pleskot P. (2010), Intelktualni sąsiedzi. Kontakty historyków polskich ze środowiskiem "Annales" 1945-1989, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej.
- Pomian K. (1978), Impact of the Annales School in Eastern Europe, "Review", 3/4, s. 101-121.
- Popławski B. (2012), Polska Szkoła Rozwoju. Zapomniany paradygmat studiów nad transformacją Globalnego Południa, "Kultura Współczesna", 74, s. 184-196.
- Rozłucki W. (1981), From Modernization to Basic Needs. In Search of a Paradigm in Development Studies on the Third World, w: M. Rościszewski, Y.G. Mashbits, Z. Siemek (red.), Third World Geographical Problems of Development. Proceedings of the III Polish-Soviet Seminar (Warsaw, September 1979), Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, s. 41-49.
- Rozłucki W., Szlajfer F. (1981), Sprawozdanie z konferencji na temat: Rozwój zależny Trzeciego Świata (Kozubnik, 13-16 listopada 1980 r.), "Przegląd Geograficzny", 53, s. 437-439.
- Ruchniewicz K. (2021), Włodzimierz Borodziej. Historyk i intelektualista na trudne czasy, "Gazeta Wyborcza", <https://wyborcza.pl/alehistoria/7,121681,27341507,wlodzimierz-borodziej-historyk-i-intelektualista-na-trudne.html> , dostęp: 24.09.2021.
- Samsonowicz H. (1988), In memoriam Marian Małowist, "Kwartalnik Historyczny", 3, s. 297-305.
- Seers D., red. (1981), Dependency Theory. A Critical Reassessment, London: Pinter.
- Seers D., Vaitsos C., red. (1980), Integration and Unequal Development. The Experience of the EEC, London: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-1-349-05538-8>
- Siewierski T. (2016), Marian Małowist i krąg jego uczniów. Z dziejów historiografii gospodarczej w Polsce, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Aspra-JR.
- Skalski E. (1998), Kazimierz Dziewanowski, "Gazeta Wyborcza" z 2 listopada.

Sosnowska A. (2004), *Zrozumieć zacofanie. Spory historyków o Europę Wschodnią (1947-1994)*, Warszawa: Trio.

Sosnowska A. (2018), *Explaining Economic Backwardness. Post-1945 Polish Historians on Eastern Europe*, Budapest: Central European University Press.

Stemplowski R. (1979), *Modernizacja - teoria czy doktryna?*, "Kwartalnik Historyczny", 3, s. 741-754.

Stemplowski R., red. (1987), *Ameryka Łacińska. Dyskusja o rozwoju*, Warszawa: Czytelnik.

Stemplowski R. (1992), *Modernization as a Conceptual Tool for Research in Comparative Ethnohistory of Eastern Europe and Latin America*, "Estudios Latinoamericanos", 14, s. 389-391.

Stemplowski R. (2001a), *Polska w systemie światowym. Zmiana ustroju i polityki zagranicznej*, "Polski Przegląd Dyplomatyczny", 2, s. 5-19.

Stemplowski R. (2001b), *Wspólny kierunek dla Polski i Rosji*, "Polski Przegląd Dyplomatyczny", 4, s. 5-10.

Stemplowski R. (2006), *Wprowadzenie do analizy polityki zagranicznej RP*, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Stemplowski R. (2013), *Państwowy socjalizm w realnym kapitalizmie. Chilijska reakcja na światowy kryzys gospodarczy (1932 r.)*, Warszawa: Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego.

Stemplowski R., red. (2020), *Żywoty historyczne. Tadeusz Łepkowski, Marian Małowist, Janusz Tazbir, Aleksander Gieysztor w wywiadach z lat 1986-1989*, Kęty: Marek Derewiecki.

Szczepański M. (1991), *System światowy. Między zacofaniem i rozwojem (międzynarodowa debata nad rozwojem społecznym - próba syntezy)*, "Studia Socjologiczne", 3/4, s. 107-124.

Szeliga P. (1986), *Koncepcja zależności ekonomicznej jako zjawiska powszechnego*, "Dokumentacja Geograficzna", 4, s. 53-68.

Szeliga P. (1991), *Międzynarodowa zależność gospodarcza w świetle ujęć komplementarnych*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Szlajfer F. (1986), *Kształtowanie się przestrzeni społeczno-gospodarczej krajów gospodarczo zacofanych w warunkach rozwoju zależnego*, w: M. Rościszewski, Z. Siemek (red.), *Współczesne problemy światowych procesów rozwoju*, Wrocław-Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, s. 69-79.

Szlajfer H., red. (1992), *Europa Środkowo-Wschodnia i Ameryka Południowa 1918-1939. Szkice o nacjonalizmie ekonomicznym*, Warszawa: PWN.

Szlajfer H. (2005), *Droga na skróty. Nacjonalizm gospodarczy w Ameryce Łacińskiej i Europie Środkowo-Wschodniej w epoce pierwszej globalizacji (kategorie, analiza, kontekst porównawczy)*, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

Szlajfer H. (2020), *Dwa światy: 1989-2019. Polska polityka zagraniczna czasu rewolucji i czasu niepewności*, "Rocznik Strategiczny", 25, s. 470-491.

Szlajfer H., Zaborowski M. (2014), *Byliśmy cholernymi optymistami. Rozmowa Marcina Zaborowskiego z profesorem Henrykiem Szlajferem*, "Sprawy Międzynarodowe", 4, s. 15-30.

- Tychmanowicz P. (2017), Co robią dziś byli prezesi warszawskiego parkietu, "Rzeczpospolita" z 4 stycznia.
- Tymowski M. (2017), Czy w historiografii polskiej istnieje "szkoła Małowista"?, "Kwartalnik Historyczny", 124, s. 79-118. <https://doi.org/10.12775/KH.2017.124.1.03>
- Wallerstein I. (1974), *The Modern World-System 1. Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century*, New York: Academic Press.
- Warczok T., Zarycki T. (2016), *Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Warczok T., Zarycki T. (2018), Polish Political Sciences in a Global Context, w: W.R. Thompson (red.), *Oxford Research Encyclopedia of Politics*, <http://politics.oxfordre.com/view/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-872> , dostęp: 24.09.2021. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.872>
- Wedel J. (2003), Dirty Togetherness. Institutional Nomads, Networks, and the State-Private Interface in Central and Eastern Europe and the Former Soviet Union, "Polish Sociological Review", 142, s. 139-159.
- Wedel J. (2007), *Prywatna Polska*, przeł. S. Kowalski, Warszawa: Trio.
- Weissenbacher R. (2017), Peripheral Integration and Disintegration in Europe. The "European Dependency School" Revisited, "Journal of Contemporary European Studies", 26, s. 1-18. <https://doi.org/10.1080/14782804.2017.1302875>
- Winid B., Dobrska Z. i in. (1964), *Geografia gospodarcza Afryki*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Wyczański A. (2006), Wstęp, w: A. Wyczański i in. (red.), *Historia Polski w liczbach. T. 2*, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, s. 5-8.
- Wziątek-Kubiak A. (1986), Geneza, treść i ewolucja szkoły zależności, "Ekonomista", 1, s. 134-164.
- Wziątek-Kubiak A. (1987), *Zależność a rozwój na przykładzie krajów nowo uprzemysłowionych*, Warszawa: Szkoła Główna Planowania i Statystyki.
- Zahorski A. (1990), Tadeusz Łepkowski (21 I 1927 - 16 XII 1989), "Zeszyty Historyczne", 93, s. 96-99.
- Zarycki T. (2015), Modernizacja kulturowa i psychologiczna jako ideologia inteligenckiej hegemonii, "Przegląd Socjologiczny", 64, s. 45-68.
- Zarycki T. (2016), Wprowadzenie, w: T. Zarycki (red.), *Polska jako peryferie*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 9-12.
- Zarycki T. (2020), Why Geography in Poland Has Never Radicalized. Political and International Entanglements of Polish Geography Seen through the Prism of Antoni Kukliński's Professional Trajectory, "Serendipities. Journal for the Sociology and History of the Social Sciences", 5, s. 47-70. <https://doi.org/10.7146/serendipities.v5i1-2.126109>
- Żakowski J. (2015), Mission Impossible, "Gazeta Wyborcza", <https://wyborcza.pl/7,75968,19192913,mission-impossible.html> , dostęp: 20.09.2021